

NÚMERO 8 - AGOST 1998

A VISTES DES POBLE

REVISTA INDEPENDENT D'ESTELLENCES

EDITORIAL

A VISTES DES POBLE

REVISTA INDEPENDENT D'ESTELLENCES

Edita: A VISTES DES POBLE

Llista de Correus 07192 ESTELLENCES (Mallorca)

Consell de Redacció:

Carlos Díaz, Cati Jover, Jordi Magrinyà,
Lluïsa Nicosia, Mariona Ràfols i Pino Sturniolo.

Assessorament: Francesc Palmer

Administració: Bernat Balaguer

Col·laboradors:

Andreu Bonet, Bartomeu Riera, Carme Dueñas,
Juan Carrero, Joan Jover, Juan Fco. Palmer,
Mariano Truyols, Mateo Vallori,
Joana Maria Vidal, Joan Vidal,
Associació Cultural i Associació de Veïns

Publicació trimestral. Tiratge: 200 exemplars
Número 8.

Impressió: DE SALABERT E HIJOS, S.A.

Dipòsit Legal: PM-807-1996

A VISTES DES POBLE

no es responsabilitza de l'opinió dels seus col·laboradors
ni s'hi identifica necessàriament. L'opinió de la revista
s'expressa únicament mitjançant l'editorial.

Elegia

Quan redactam aquestes línies es compleixen dos mesos des de la mort d'en Bernat Torrens i es tant recent la seva pèrdua, que se'ns fa difícil fer-nos a la idea que ja no estarà més entre nosaltres.

En aquests dies d'estiu inconscientment el cercem per allà on ell sempre era per aquestes dates. Se'ns fa estrany davallar a sa cala i no veure la seva figura familiar asseguda sota les canyes, o bé traginant per la platja o apareixent tot d'una des de la mar amb la barca, per amarrar-la a sa Punyeta. Aleshores sentim una punyida de pena i una barreja d'impotència i de desconsol.

I què hem de fer per poder superar aquest sentiment de mancança?. L'únic que es pot fer és estar més units tots aquells que érem els seus amics.

L'únic que ens queda i que ens pot consolar és fer més fermes i més intensos els lligams entre nosaltres, perquè així mai no perdrem el llegat que ell ens va deixar i que és l'immens valor que té l'amistat i la companyonia entre les persones. □

...l'infern ens visita

L'infern, desfressat d'incendi, va visitar de nou Estellencs durant el mes d'Abril.

No va ésser gens agradable tornar a contemplar l'espectacle de destrucció i angoixa col·lectiva que comporta un incendi i manco encara si aquest és prop de ca teva. El perfil encès des Morro durant aquell vespre ens va recordar el poder devastador del foc.

El terme d'Estellencs ja va patir durant els estius de sequera dels 80, greus incendis que tots tenim a la memòria i que el desolador paisatge de la costa d'Andratx s'ha encarregat de recordar durant molt de temps.

Les conseqüències d'aquest incendi no han estat ni de bon tros tan importants com altres vegades, ni per la seva extensió ni per la qualitat de la vegetació afectada. Tampoc s'han patit desgràcies personals o materials de cap tipus i per tant val la pena estar satisfets i contents. Des d'aquí volem felicitar a totes aquelles persones i organismes que participaren d'una o altra forma a l'extinció. Però dins d'aquesta satisfacció general també va existir un convenciment generalitzat que si el vent hagués canviat de direcció, encara que fos per uns minuts, tal vegada avui parlariem amb un altre to i d'altres conseqüències. Aquell vespre, el vent fou curiosament el nostre allat que no va permetre baixar les flames fins al poble i així el motiu d'alegria és més gran en comprovar que estàrem massa a prop del desastre o l'infern.

De moment, ningú s'ha molestat encara a donar una versió oficial sobre el lloc i les causes de l'incendi. Els rumors apunten a un altre incendi mal apagat a Capdellà dos dies abans i que, per culpa del vent, havia tornat a revifar fins arribar a Estellencs.

Pensam que l'IBANAT hauria d'haver donat explicacions molt més concretes i informar a l'ajuntament. Han passat tres mesos i cap notícia!!.

També és cert que poc després de detectar-se el foc, mitja dotzena de Joves estellenquins foren els primers en arribar a Ses Serveres, disposats a enfrontar-se al foc. En adonar-se que amb les mans i una branca poc es pot fer, varen haver de partir.

EDITORIAL

És el moment oportú per reclamar que l'existència i funcionament de l'Agrupació de Voluntaris d'Estellencs sigui efectiva i real. Que es procuri dotar l'Agrupació de material adequat i es realitzin les oportunes pràctiques i reciclatge. Lo contrari és improvisació. □

Mallorqueta, MallorZeta

La temporada deportiva del Mallorca ha sorprès feliçment a tothom. Ningú podia imaginar cap el mes de setembre que s'arribàs a enfilar tant amunt a la lliga, que jugàs la final de la Copa del Rei i manco encara que es classificàs per jugar a Europa. Socialment el Mallorca, també ha resultat esser un revulsiu inesperat per a una societat tan apàtica i freda com la nostra i per primera vegada el seu nom ha anat de boca en boca.

Després de patir en els darrers anys ascensos i descensos frustrants, la confiança dels socis i no socis en l'entitat havia desaparegut per complet. Tant és així que amb l'arribada de les Societats Anònimes esportives, cap soci, empresari o institució va donar un duro pel Mallorca. El club va estar a 24 hores de la seva desaparició si no fos perquè es metge de Sineu, en Dalmau, va posar els seus milions damunt la taula. L'època d'en Dalmau ve ser grisa i apàtica però digna, molt digna.

Posteriorment arriba es metge de Campanet, en Beltran, amb el seu somriure d'artista de cine. Sabia el que volia i que havia de vendre un producte mal de comprar. Com a bon professional de la publicitat va posar en marxa tots els mecanismes vàlids per retornar la il·lusió i esperança als socis. Amb la butxaca ben plena -i ningú li va demanar llavors d'on venien els doblers- en Beltran aconseguí ràpidament l'anhelat ascens a primera divisió.

El millor encert d'en Beltran va esser sens dubte el fixatge d'en Cúper com a entrenador del Mallorca. Amb un equip molt limitat, format per jugadors deshauciats del València, un fill de president, un "bluf" de crak brasiler i altres saldós, en Cúper va formar un onze titular, sòlid i seriós i que a mesura que avançava el campionat era més respectat. En Cúper i els seus jugadors han estat els vertaders protagonistes d'aquesta temporada. L'èxtasi final d'aquesta trajectòria deportiva fou l'èpica final de Copa del Rei enfront el Barcelona,

En Bartomeu Beltran, ex-president del Mallorca.

que es convertí en una festa col·lectiva de color vermell. Fins hi tot els polítics s'hi apuntaren: Na Munar va treure un immillorable suc als seus polèmics "xubasqueros" i en Matas també va xupar càmara mentre consolava en Beltran desconsolat i bramant. Menys el resultat, tots contents i cap a casa. Després els esdeveniments han anat molt ràpids. La dimissió irrevocable i sense concessions d'en Beltran va agafar per sorpresa a tots aquells que encara disfrutaven la ressaca deportiva. Finalment s'explicà allò que tothom sabia però que ningú volia reconèixer: El Mallorca és propietat del grup editorial Zeta. Aquesta societat ideà la compra de diferents equips de futbol com a mesura de pressió per a situar-se dins el mercat de les transmissions esportives. El futbol és el fill il·lustre per a la publicitat i l'índex d'audiència i per tant el Mallorca amb el Beltran al davant era un bon producte mercantil.

L'error d'en Beltran ha estat que si per una banda ha provocat una revalorització enorme del Mallorca, per l'altra l'ha acompanyat d'un gran dèficit econòmic. Ara, la propietat, el Grup Zeta, explica que simplement vol rendibilitzar aquestes expectatives així com eixugar el dèficit. De moment ja s'han venut la meitat de jugadors titulars que s'han substituït per altres més barats, tal vegada confiant que en Cúper pugui repetir l'èxit de la temporada passada. La societat que fins fa uns mesos presidia en Beltran ha complert un cicle i ho ha fet amb èxit, però aquesta societat està en crisi i la seva sortida és difícil. Que recordin que el jugador pot canviar de club però el soci no, i que per tant els seus sentiments no són de valor de mercat sinó de club. □

DIETARI DE FETS I FESTES

NOTÍCIES D'AQUÍ

FEBRER

3

S'ha organitzat una reunió informativa damunt el programa "LEADER II". Alguns assistents s'han interessat per la possibilitat d'arreglar marges i, d'altres, per la creació de petites empreses per elaborar i distribuir productes agrícoles autòctons.

7

A la premsa local d'avui apareixen notícies en relació a la catalogació dels camins de diferents termes municipals de la Serra.

Estellencs, Escorca i Alaró són els primers que es varen acollir a l'ajuda del Consell Insular de Mallorca per elaborar el seu catàleg. Diuen els diaris que els ajuntaments interessats disposaran a partir d'ara d'un element jurídic per defensar si un camí és d'ús públic i també que un dels primers objectius és evitar conflic-

tes entre veïns i propietaris. Segueixen informant tot dient que en Pere Sampol del CIM va entregar ahir al nostre Batle, Tomeu Pericàs, l'inventari dels camins catalogats en el nostre terme municipal.

A Estellencs s'han inventariat 33 camins dels qual l'Ajuntament pot declarar la seva titularitat en 13 d'ells. Diu també el diari que cal destacar per una banda el Camí de la Platja de Can Pruuga (actualment tan-

cat) que està afectat per l'article 28 de la Llei de Costes i es pot veure implicat en un possible ús públic. També es diu en un dels articles que el Batle va denunciar el tancament dels camins de Sa Coma i el Salt des Putxet, afegint que aquest darrer és una ruta excursionista que té pendent la possible titularitat municipal, dependent de més informes documentals.

9

Des d'avui i fins divendres un munt de motos "últim model" d'una firma alemanya, desfilen per les carreteres de la Serra...estam ben entrentiguts idò!

12

Avui ha de passar per Estellencs la "Volta a Mallorca" de bicicletes. Com que la carretera del poble està feta un desastre per les obres els operaris (més aviat podríem dir l'operari, perquè normalment només n'hi ha un) ha estat tot el dematí grana que grana, en un intent preventiu que qualche ciclista no llenegi amb la grava o altres materials.

14

Partit de futbol amistós preparatori del torneig entre Banyalbufar i Estellencs. Els nostres varen perdre per 7-5 (no passa res, això són preparatoris!) però a pesar de tot es va veure molt de futbol i molts de gols... massa i tot!. Per cert, vàrem tenir un lesionat, n'Adrià, que es va fer un estirament de lligaments,

Festa de Carnaval

Carretera vella d'Andratx -camí catalogat-

DIETARI DE FETS I FESTES

Les "forces vives"

15

Avui a Palma ha mort en Dionísio Fernández. Demà faran els funerals a l'Església del poble. Descansi en pau.

17

Aquest dematí sa gent major surt de ca seva per anar cap a plaça. Han de fer-se una foto de grup ja que, en el proper suplement dominical del "Diari de Mallorca" damunt dels pobles, sortirà Estellencs.

21

Tenim un conclutadà entrenant en el circuit de motos de Lluçmajor!. En Víctor Sanchez entrena amb una Honda CBR 600 i el seu mecànic es el seu padrí jove en Tolo Jover.

Avui hem celebrat sa festa del Carnestoltes en el poble. Hi ha hagut molta participació i la gent anava molt ben disfressada. Ha estat una bona manera de passar una estona tots plegats. (AA.CC.)

22

Han publicat l'article damunt Estellencs al "Ultima

Hora". Hi ha una foto ben gran on apareixen las "forces vives" i alguns veïnats. En Tomeu, el nostre Batle, fa una serie de comentaris damunt el poble. Diu que quan va entrar a la batlia es va marcar un gran objectiu : l'embelliment del poble. També fa al·lusions a la plaça explicant el canvi de nom que va tenir en arribar la democràcia. El problema és que no ho recorda massa bé doncs diu que abans es deia "plaza d'Espanya" i el seu nom era "plaza de la España Nueva"...que no és el mateix.

26

En Gulem Tix ha tingut un petit ensurt en caure amb so cotxe pel marge del revolt "de sempre", en sortir des poble per la carretera d'Andratx. Per sort només ha estat això... un ensurt. Aquest revolt s'ha convertit ja en un punt negre de la carretera doncs cada any hi ha un parell d'accidents

27

Avui ha mort en Pep Marròig, en Pep de Sòller. Tots el recordam amb sa

pipa i anant a la pesca. Descansi en pau. Lo extrany és que ses campanes no varen tocar... Els funerals seran dilluns a Palma.

MARÇ

3

En Toni "Magdalena" germà d'en Francisco "Rosset", ha mort avui a Palma. Al cel sia.

Duim quinze dies no massa bons, en aquest sentit.

5

Tots hem quedat trasbalsats en conèixer la inesperada mort d'en Xavier Bestard. Està clar que totes les morts ens sobten i ens enristeixen, però quan una persona jove, plena de vida i de projectes ens deixa així, tan de cop, el sentiment encara és més fort i la pena més difícil de superar.

11

Avui ha mort a Madrid en Gaspar "Magdalena", just una setmana després del

germà. Descansi en pau.

19

Avui ha mort en Miquel Cantalops, el marit de n'Antònia Xeremiera. Descansi en pau.

21

Després d'una primera convocatòria d'assemblea fallida per manca de publicitat de l'acte (no hi va anar ningú), avui d'horabaixa s'ha reunit l'assemblea de l'associació cultural, aquest pic amb forta participació. Hi ha canvis a l'AA.CC. Se'n va l'actual junta directiva i hi ha eleccions per a la nova.

En Toni Puixeter ha fet una exposició del fet en els darrers anys i de l'estat de comptes. Hi ha hagut un debat força confús entorn a com s'han d'organitzar les eleccions i com està el tema de pagament de quotes; la confusió venia perquè no hi havia moderador del debat, no es va establir un torn de paraules (i quan s'intentava no es respectava) i, a més, perquè ningú tenia molt clar què deien els estatuts en relació al tema d'eleccions. A la fi, tira tira, s'han aclarit un parell de coses i s'han establert els terminis pertinents per a la presentació de les candidatures i la jornada de les eleccions que serà el proper dia 11.

Es publica en el "Diari de Balears" que els batles d'Estellencs, Valldemossa, Esporles, Deià i Banyalbufar s'han reunit amb el director general de Centres del Govern, Rafel Bosch per tractar d'aconseguir un institut comarcal. D'aquesta formasegueix el diari- tots els alumnes d'aquests municipis podrien fer els estudis secundaris a la comarca, evitar els desplaçaments i continuar amb la línia educativa.

DIETARI DE FETS I FESTES

Imatge des "recreo" a Ses Serveres

22

Avui el personal ha partit cap a Ses Serveres per fer el "recreo". Ha estat molt bé, però no hi havia tanta gent com l'any passat.

30

Anuncien que el proper dissabte obrirà sa nova "Tabacalera"...que bé!. Sempre és bo un altre negoci en el poble.

ABRIL

1

Tenim el poble cap per avall! Tot ple de forats i amb un renou infernal. El soterrament de cablejat al carrer de sa siqui i a altres carrers del casc antic, les obres del revolt d'es pont, les de l'acera cap a les escoles... fins quan estarem "embellint" el poble?

Avui d'horabaixa alguna gent partia cap el "Coll d'es Pi" on s'estava filmant un anunci de cotxes (diuen que era de la marca Porsche). Han estat filmant des de les 7.00 a les 19.00 i un

policia de tràfic dirigia la circulació. No sabem, però, si alguns dels que hi han pujat sortiran a la publicitat.

4

Amb coques de verdura i coques dolces, copa de cava i tassó de vi hem celebrat amb na Maribel l'obertura de sa botigueta, al bell mig del poble, al carrer Eusebi Pascual. Ja tenim de nou un estanc on anar a comprar tabac i se-

gells, postals i souvenirs i sembla que també hi podrem comprar el diari. Na Maribel està encantada i nosaltres també. Desitjam que li vagi molt i molt bé.

5

Avui, Dimenge de Ram, hi ha hagut a l'Ofici tres vegades més gent que altres anys.

9

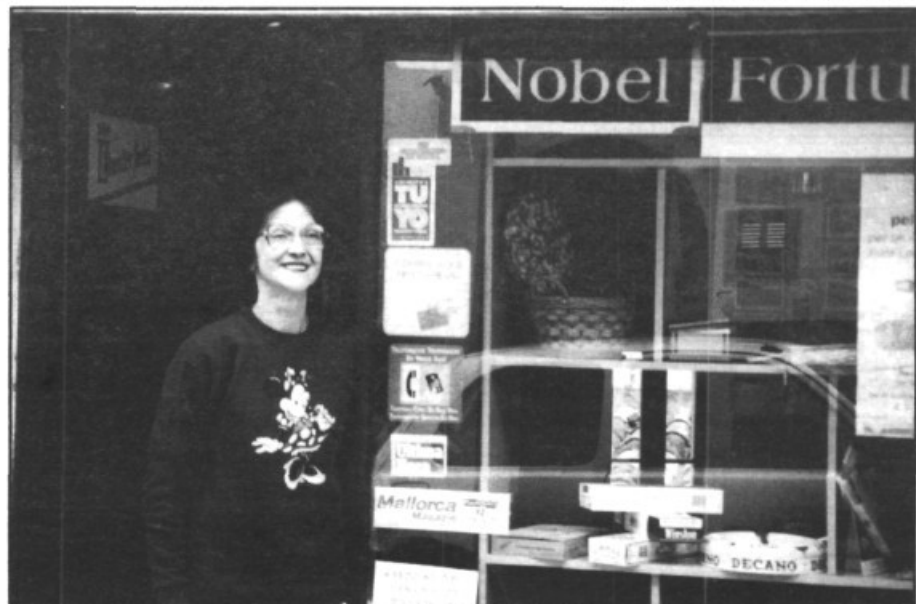
També a ses processons d'aquesta Setmana Santa (sobretot la de dijous), s'ha notat un augment en la participació dels feligresos. Què passa?...ens estarem "santificant"?

11

La única llista que s'havia presentat a les eleccions per a la Junta Directiva de l'Associació Cultural, ha obtingut el reconeixement del 100% dels votants (22 vots a favor). La nova Junta estarà formada per na Mª Antònia Balaguer com a Presidenta, na Catalina de n'Agustí com a tresorera, na Bel Gràcia de secretària i en Mateu Bosch i na Catalina Riera com a vocals. L'enhorabona i tot d'una a la feina!

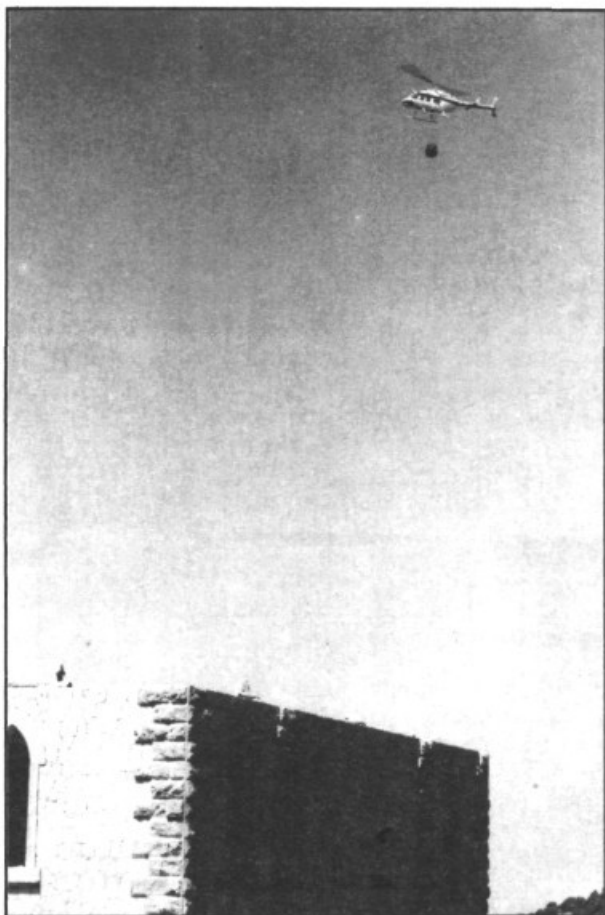
12

Avui Diumenge de Pasqua sa gent ha anat cap a Missa ben guarnit i engalanat. També s'ha celebrat el tradicional "encuentro" a la plaça des Triquet. Són unes dates de gran tradició a Mallorca i també aquí, és clar, ho celebrem amb els habituals i saborosos àpats. Qui més qui

Na Maribel davant el nou estanc

DIETARI DE FETS I FESTES

Els mitjans aeris en acció

14

Finalment avui han començat a asfaltar la carretera d'accés al poble pel cantó de Banyalbufar, però de moment només la banda en què s'ha fet l'ampliació, és a dir del costat del mur aquell tant mal fet.

Tenint en compte que el termini d'execució de les obres era de sis mesos i que ja fa més d'un any que varen ser atorgades, ens sembla que no es pot dir que el procés hagi fet massa via.

15

Bufa que bufa ja fa més d'una setmana que el vent no atura.

16

Un incendi ha començat per la zona de Ses Serveres. Sembla que d'hora-baixa quan es va iniciar, alguns al·lots des poble quasi han aconseguit aturar-lo, però la manca de mitjans, les dificultats del terreny i el fort vent han fet que finalment rebrotàs. Han vingut l'ibanat, els serveis de bom-

bers, guàrdia civil i una avioneta, però feia tant de vent que l'avioneta per poc s'estavella i com que començava a fer fosca no s'ha pogut fer res més que estar preparats i esperar que es fes de dia per reiniciar les tasques.

De nit la imatge de l'incendi era impressionant i feia por, el foc s'extenia cap Es Morro i Es Galatzó.

El Batle, l'equip de protecció civil i alguns veïns han estat pendents tota la nit del foc (a part, és clar, dels membres de l'ibanat i els bombers). El Batle de Banyalbufar ha comparegut a la una de la matinada a plaça, per donar-nos el suport del poble veí. Moltes gràcies als banyalbufarins per aquesta mostra de solidaritat en aquest moments d'angoixa.

17

Tot d'una que s'ha fet de dia han començat a passar les avionetes i els equips han començat la feina; l'helicòpter ha fet molts viatges des del punt de control de manobres (Es Collet) traslladant primer tècnics i material i després carregant aigua de la piscina. Han fet feina tot el dia i quan tot semblava ja controlat i els bombers i l'helicòpter anaven a marxar, aleshores en Tolo Jover de S'Atalaia ha avisat que veia una columna de fum a sa mateixa zona... tornai tornem!, per sort l'helicòpter hi ha intervingut ràpidament. Cap a les 7 d'hora-baixa l'incendi s'ha donat per totalment apagat. Quedarà però un reforç de reserva tota la nit com a mesura preventiva.

24

Avui divendres matí el rellotge de l'església va 25 minuts avançat.

Demà vindrà en Montojo i el posarà en hora...i altra pic a partir de dilluns -i a un promig d'alguns minuts per dia- s'anirà avançant fins el

manco ha fet ses panades, els rubiols i els crespells i ja ho tenen tot preparat pel dinar de demà, el xot de Pasqua.

Avui ha mort la mare de n'Agustí Estarellas. Descansi en pau.

Tasques d'extinció del foc

DIETARI DE FETS I FESTES

El rellotge descontrolat

proper cap de setmana. El problema vindrà quan l'arreglin de bon de veres, ja que qui més qui manco s'ha fet ja els seus càlculs particulars per no arribar massa prest allà a on hagi d'anar.

25

L'ajuntament ha pres coneixement de que la casa de la mestra era *okupada* els cap de setmana per alguns joves que l'utilitzaven per organitzar allà ses seves festes. L'ajuntament ha decidit posar candaus i cadenes a ses portes d'accés.

En Toni Puixeter ha inaugurat la temporada de banys! Ha vingut de sa cala tot content pel primer "bany". Això sí, la veritat és que feia cara d'estar un poc "glaçat".

ha organitzat la Festa del Llibre. Hi havia una mica de tot i així mateix s'ha venut força per esser un poble tant petit.

El que ha estat una pena era que feia molt de vent i han hagut de muntar les paradetes davall la porxada, i com que hi havia la XXII Volta a Mallorca amb moto hi havia allà un re-nou bastant important. De totes maneres s'agraeix el que es vagin fent els diferents actes del programa de l'associació.

29

El "Diario de Mallorca", "Ultima Hora" i també el "Balears" es fan ressó d'una gran notícia. Queda descartada l'extracció d'arena a les costes d'Andratx, Estellencs i Banyalbufar per regenerar les platges de Peñíscola. Informen que això s'ha aconseguit gràcies a les gestions del Conseller de Medi Ambient, Sr. Ramis, que va saber fer arribar a Madrid la preocupació d'aquest municipis que amb el GOB

i Greenpeace s'havien constituït en una plataforma de pressió per tal que el ministeri de Medi

Ambient desestimàs el projecte. El Consell de Ministres de dia 24 va finalment acordar descartar l'explotació dels jaciments submarins d'arena. Sembla que de moment ja ens hem salvat d'una bona!

MAIG

1

Ahir van fer cinema en es poble. Molt adequat tenint en compte que ha estat un cap de setmana plujós.

Hi havia més o manco unes seixanta persones però ha estat un fracàs i sembla ser que fins i tot ha estat una enganyifa.

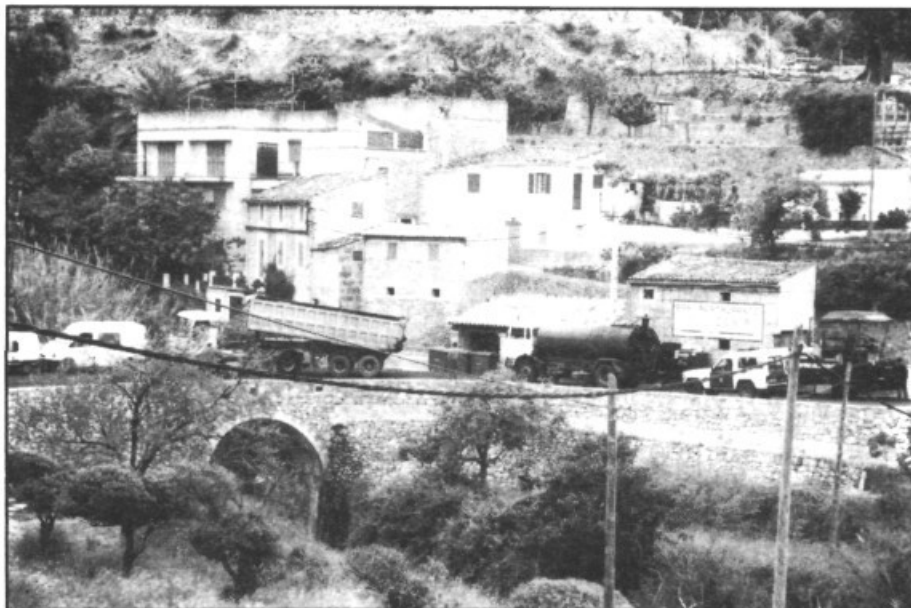
Resulta que han comparegut uns "espavilats" que amb una còpia pirata del film "Titànic" han cobrat 700 pessetes a grans i petits (inclòs a nins de quatre anys) per passar una cinta que no se sentia en absolut. La gent ha quedat molt descontenta i alguns es preguntaven de qui era la responsabilitat d'aquell acte. L'ajuntament diu que ell no va donar permís, l'associació cultural diu que ells no en sabien res i els "espavilats" han partit del

26
Aquest diumenge l'Associació Cultural, un any més,

La casa de la mestra va ser "okupada"

DIETARI DE FETS I FESTES

Les obres d'asfaltat...

poble amb uns quants doblers, suposem que cap un altra lloc a fer el mateix "negoci"

Aquest cap de setmana del pont del primer de maig també hi ha hagut un altre fet gens agradable. L'escoleta ha estat "assaltada". Aquesta vegada el que ha rebut ha estat l'hort que feien els alumnes i el pany de la porta d'entrada a les aules que ha estat bloquejat amb plastilina. En Gaspar Capa ha hagut d'entrar per la finestra per obrir.

2

Ja diuen que fins el "40 de mayo no te quites el sayo" ienguany va de veres... avui mos ha fet calabruix i fa una bona fresca.

D'horabaixa han celebrat ses noces d'argent de na Esperança Palmer i del seu homo en Manuel. Molts d'anys!

3

Avui dematí a les 12 han celebrat ses noces d'or de n'Antonia Torrera i en Sebastiá. També molts d'anys per ells.

5

A Palma s'ha inaugurat una exposició del GOB damunt el tema "La Serra de Tramuntana Parc Natural". És una exposició que té previst anar pels diferents pobles de Mallorca, i segurament la tindrem aquí aquest estiu.

10

El nostre amic, l'amic de tots, en Bernat Torrens va morir divendres passat dia 8 de maig, després de molts mesos de patir una cruel malaltia. Avui d'horabaixa en el funeral fet en la seva memòria, s'ha pogut comprovar fins quin punt era una persona apreciada i fins quin punt

el dolor per la seva pèrdua afectava els seus companys i veïns.

Estimat Bernat, no t'oblidarem mai!

Aquests primers cinc mesos de l'any han estat terribles per sa quantitat de gent que se'ns han anat! i tan petit com és aquest poble!

11

Avui han començat, per fi, a asfaltar l'altra banda de sa carretera, des del Torrent fins a ses Escoles. Cap problema

12

I avui han asfultat des del Torrent fins a plaça...una retenció imponent ja que només es podia circular en períodes de 35 minuts i els cotxes arribaven fins el Coll d'es Pl. N'Andreu Bonnin, el nostro policia municipal, n'ha hagudes d'aguantar de tots colors "solo ante el peligro". Valga a dir que s'ajuntament havia intentat organitzar això el millor possible, sembla però que des de Tràfic ho varen organitzar a la seva manera.

...provoquen retencions.

DIETARI DE FETS I FESTES

Imatges antigues de Banyalbufar

14

Dins del "Programa d'informació, Orientació i Assessorament" de l'Àrea de Serveis Socials, i impartida per un membre del Servei de Promoció de la Salut del Consell Insular de Mallorca, s'ha fet avui d'horabaixa una xerrada informativa sobre les drogues en els locals de l'Ajuntament. El tema anava referit a l'educació dels infants a partir de 10 i 11 anys, en relació a les drogues legals (alcohol i tabac) i a les drogues dures i drogues de disseny. Ha estat molt interessant com a informació i prevenció dirigit als pares i jovent en general.

La pena es que només hi han anat dotze persones, però aquí ja sabem que segons quines conferències no tenen massa interès.

Han celebrat els seus 50 anys de matrimoni na Margalida "Llopis" i en Toni. Han fet una cerimònia rell-

Concurs de cossiols de la Festa de Primavera

giosa i després un convit. L'enhorabona a tots dos.

19

Un altre acte de "gamberrisme" (com anomena el nostra Batle aquest tipus de fets en els seus edictes), ha estat perpetrat en el nostre poble. Ara es tracta d'un forat a la paret defora de sa biblioteca...què cercaven? llibres per llegir?...potser és que la biblioteca està oberta tan poc dies que sa gent no pot esperar i vol entrar-hi a la brava?. No, simplement sembla que ha estat una "broma" dels al-lots.

23

Ja ha començat es torneig de futbol amb participació de l'equip d' Estellencs "Estellencs F.7" i dels de Banyalbufar "Katsempes", "Xoriguers" i "Cavallers". El torneig es desenvoluparà entre maig i juny.

27

Avui han publicat en el "Diario de Mallorca" una carta en memòria d'en Bernat Torrens, on el re-

corden com un home que vivia en llibertat per ell i per als altres. És una carta molt hermosa i entranyable i està signada pels seus amics, n'Andreu Bonet i 37 signatures més.

28

Avui ha sortit publicat el llibre "Imatges d'ahir de Banyalbufar". La idea del llibre és com aquesta que a la nostra revista s'ha iniciat amb el recull de velles fotografies, per tal de conservar el record gràfic dels temps passats. Qui sap si d'aquesta "Pàgina Gràfica" de la nostra revista no en sortirà un dia d'aquests un llibre...Gestions ja se'n fan!

29

Els nins de s'escoleta s'han anat d'excursió un parell de dies a l'altra punta de l'illa, a Sa Coloni de Sant Pere. Per ells era tota una aventura ja que dormien fora de casa. Na Sandra, en Fidel, en Pechu, en Guillem, en Carles i en Xavier han tornat encantats amb l'experiència i diuen que els hi ha agradat molt dormir en "illiteres".

DIETARI DE FETS I FESTES

30

La nova Junta Directiva de l'Associació Cultural organitza una "Festa de Primavera", amb la doble intenció de passar unes hores d'esbarjo tots plegats i fer un homenatge de reconeixement a la Junta Directiva sortint. D'horabaixa es va fer un concurs de rams i centres florals i de cossios a la plaça nova. Els guanyadors varen ser en Gaspar Suau en l'apartat de cossios (que va presentar una mena de bonsai molt artístic) i na Maribel amb un senzill però preciós rams de roses.

Al vespre es va fer una festa al saló social amb pa amb oli, vi i olives, copes i música per ballar. Entremig es va fer el lliurament dels premis als guanyadors del concurs floral i un petit homenatge a la Junta Directiva sortint. També es va presentar la nova Junta.

Aplaudiments i felicitacions per a tots i totes i després ball i disbauxa fins a les cinc de la matinada. □

Dietari

de fets i festes

Coordina:

Cati Jover

Col·laboren:

Associació Cultural
Associació de Veïns
Equip de Redacció de
"A Vistes des Poble"

NOTICIARI D'ESTELLENCS

(SEGLES XIII-XVI)

Ramon Rosselló Vaquer

1343, 22 febrer.- El governador comunica a Ferrer Palmer, batle d'Estellencs, a instància de Bernat Aguals procurador dels prohoms del lloc, comparegui a sa presència pel cas de l'apel·lació dels homes d'Estellencs. També aniran a sa presència els talaiers. Es tracta de pagar el salari als talaiers. Havien d'esser elegits amb consell de Bernat Mateu, Bartomeu Naya, Arnau Palmer i Joan Mateu, habitants del lloc.

1363, 14 abril.- Arnau Palmer de la vall d'Estellencs reconeix deure 10 lliures a Arnau de Sant Martí, batle del bisbe de Barcelona, promeses pagar en nom dels germans Joan i Jaume Sabater per composició feta pel jutge del Pariatge, acusats de les ferides fetes al senyor Galceran de Montsoriu, donzell difunt, delictes comès en la via pública.

1478, 3 abril.- Els jurats del Regne comuniquen al batle i jurats de Puigpunyent que sien posades talaies i escoltes a la vall d'Estellencs. Tot seguit el batle de Puigpunyent certifica que des de dia 15 d'abril començaren a fer talaia al puig del Palmer: Pere Garriga i Bernat Jofre, i escoltes al puig del Falcò: Antoni Creixell i Pere Creixell.

1481, 6 abril.- El lloctinent general comunica als batles de les cavalleries d'Estellencs que la dona Magdalena de Mora muller de Fortunyó de Ruescas donzell, i Simó Serralta ciutadà han exposat que ells i predecessors, per privilegi del rei Pere, tenen la jurisdicció civil de la vall amb facultat de posar bans, ço és: per bèstia grossa que entrarà en conradis 5 sous i en garriga 2 sous i bèstia menuda 4 diners i 2 diners.

1526, 5 maig.- Des de la Cúria eclesiàstica es comunica al vicari d'Estellencs que Antoni Bertran que fou vicari reclama a Francesc Perpinyà 17 sous per la servitud feta.

1528, 24 abril.- Simó Serralta curador de l'herència de Berenguer Serralta ven a Pere Palmer unes cases situades al lloc d'Estellencs, confrontant amb la plaça pública i l'església; preu 5 sous.

1533.- A partir d'aquest any trobam els baptismes de Sant Joan d'Estellencs separats de la parroquial de Puigpunyent.

ES FA SABER

Creixement demogràfic imparable, expansió urbanística, restriccions en el consum d'aigua, talls en el subministre elèctric, saturació de les carreteres, incapacitat d'absorbir els fons...

Sonen senyals d'alarma a casa nostra

Francesc Quetglas, president de la Comissió Insular d'Urbanisme:

"Les infraestructures de Mallorca ja no donen per a més, i el creixement urbanístic ja no pot anar gaire més enfora"

A VISTES DES POBLE.-

La creença que cal limitar el creixement de les Balears guanya adeptes cada dia que passa. Ja no és una minoria radical, ecologista o d'esquerres la que considera necessari establir un sostre de desenvolupament. La sensació cada vegada més compartida per àmplies capes de la població balear és que s'està tocant fons i que o es limita el creixement turístic, per exemple, o aviat serà massa tard amb repercussions previsibles i poc agradables. El diagnòstic és clar: el nostre territori està a punt del col·lapse. Qualsevol que sigui el punt de vista que es vulgui prendre (població, consum energètic i d'aigua, tràfic a les carreteres, residus sòlids, etc.) els índex així ho indiquen.

Les Balears han incrementat la seva població en un setanta per cent en els darrers trenta anys, més del doble de la mitjana espanyola, i això malgrat les nostres baixíssimes taxes de natalitat. La immigració, el turisme d'hotel i el turisme residencial o de segones residències —conseqüència de la venda progressiva de sòl rústic—, tot plegat, és el que fa, per tant, que la població real de les Balears sigui ara mateix d'aproximadament el doble dels ara quasi 800.000 habitants residents, i que les previsions estadístiques sumin, si més no durant la temporada alta prevista com a població per a l'any 2020 superior al milió i mig.

A ningú ja se li escapa que seguir creixent sense fre és una bestiesa inadmissible. Els recursos hídrics, el propi sòl, no ho podran sostenir.

El desenllaç de tot això —si no es posa remei— pot ser catastròfic. A ningú ja se li escapa, només per sentit comú, la pressió que això comportaria sobre un augment de les necessitats d'habitatge, d'energia, d'aigua, etc. necessitats que es veuran incrementades per tres o quatre vegades d'aquí a vint anys. Segons els experts, sota cap circumstància poden cabre a Mallorca més d'un milió vuit-cents mil persones, és a dir, unes tres-cents mil persones més

que ara en els mesos punta de juliol i agost.

Això vol dir que, més prest que tard, a la limitació de les places turístiques s'haurà d'afegir la dels residents. I l'única manera possible d'aconseguir-ho serà frenant radicalment l'urbanisme. Basta dir una cosa: si s'agafa la suma de la capacitat de població de tots els planejaments urbanístics municipals aprovats a Mallorca, resultaria que de dur-se endavant arribaríem a multiplicar per quatre o per cinc el nú-

CAFÉ - COLMADO

"SA TANCA"

ESTELLENCS

Restaurant
SON LLARG

Plaça Constitució, nº 6
Telèfon 61 85 64

07192 Estellencs - Mallorca

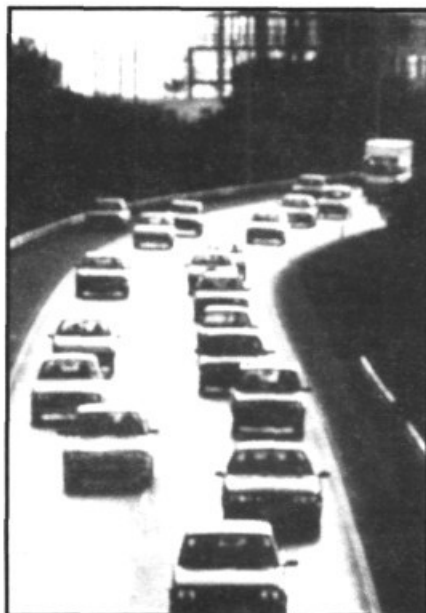
ES FA SABER

mero d'habitants. Una bestiesa inadmissible. Així i tot la pressió urbanística dels sectors immobiliaris i de la construcció no s'atura. Dos exemples: a Calvià els promotors afectats per la suspensió de llicències de projectes d'obres que suposarien un increment de la població del terme de cinc mil persones, han presentat recursos per via judicial. L'Ajuntament de Calvià ja ha desqualificat com a urbanes més de 1.500 hectàrees, que haurien suposat 34.000 noves places entre residencials i hoteleres. A Sóller, el passat 19 de maig, més de mil sollerics, moguts, sobretot, per constructors i picapedrers, es manifestaren protestant contra la normativa rústica del PGOU que els impedeix construir a les zones d'olivar i als horts de la vall. Ningú els pot fer entendre que els interessos generals són per damunt dels particulars i que les seves pretensions són "pa per avui i fam per a demà".

Senyals d'alarma ja han començat a sonar amb rotunditat avisant del que s'acosta si les administracions (Govern Balear, Consells Insulars i Ajuntaments) no treuen el cap de sota l'ala i s'enfronten de veritat al problema.

La punta de potència elèctrica, és a dir, el màxim que el conjunt d'usuaris de Balears arribam a demanar en un moment determinat, s'acosta al límit de potència que poden generar les actuals instal·lacions de GESA, superant any rera any els consums punta. Així, els talls ocasionals del subministre d'electricitat han estat darrerament més habituals del que caldria esperar, obligant la companyia elèctrica a posar en marxa grups generadors d'emergència. Es preveu que la central d'Es Murterar serà insuficient per a l'any 2.000. Demà mateix.

L'aigua? Basta recordar la "solució barco" per calibrar la magnitud de la crisi. Quants de municipis de Mallorca es veuen obligats a fer restric-

Les nostres carreteres estan saturades. 100.000 cotxes diaris és la intensitat mitjana a la via de cintura de Palma i a l'autopista de l'aeroport. De 15.000 a 20.000 vehicles a les carreteres de Palma-Valldemossa, Manacor o Inca.

cions d'aigua en els mesos de juliol i agost? El problema més greu és a Eivissa que, de fet, consumeix un 12 per cent més dels recursos disponibles; així de clar: la població beu aigua de la mar. Les potabilitzadores d'aigua salada són una solució extrema que ja s'ha posat en marxa des de fa anys a Formentera però que ningú aconsella si es pot evitar perquè encareix desproporcionadament un producte tan elemental i necessari com és l'aigua dolça... Aigua a preu de xampany francès. Per acabar de fer es duro, i en un moment d'especial sensibilitat envers el problema de les urbanitzacions i de l'aigua, el conseller de Turisme, González Or-

tea, aconsella els ajuntaments que potenciïn la construcció de nous camps de golf, segons ell "verdaderas escuelas de ecologismo"... Qualsevol estellenquí sap la gran quantitat d'aigua que s'ha de menester per mantenir una marjadeta de gespa. Pareix ésser que el conseller de turisme no ho sap!

La Comissió parlamentària que va estudiar l'alt grau de sinistralitat a les carreteres i vies urbanes de les Illes Balears durant l'any 1996 va posar de relleu que de la gran quantitat de factors que incideixen en el problema dels accidents de circulació —i que endemés de tenir un balanç tràgic de morts, invalidesa, etc. costen cada any a Balears 60.000 milions de pessetes, és a dir, la meitat del pressupost per a 1998 de la Comunitat Autònoma— cal ressenyar el fet que hi ha un col·lapse general de les carreteres a Balears. No és estrany tota vegada que tenim l'índex de motorització més elevat de la Unió Europea, 615 mil automòbils concentrats dins 5.000 quilòmetres quadrats. 800 cotxes per cada mil habitants (sense comptar els cotxes de lloguer durant l'estiu!)... Facem més autopistes perquè d'aquí a uns anys estiguem pitjor que ara i amb menys territori. Pareix ésser que qualsevol altra solució és rendible menys la d'invertir i fomentar el transport públic.

Però, l'estrella d'aquest estiu és els fems i el seu abocament impossible per la gran quantitat d'excedents i de cendres. ¿Quantes plantes incineradores (potser una a cada poble) faran falta per eliminar les milers de tones de residus sòlids que es produiran en una illa que de cap a cap fa, justet justet, setanta quilòmetres, però que uns damunt els altres sostindrà en els pròxims anys dos milions de llits entre turistes i residents? ... Serà el càstig merescut per no haver sabut ordenar el nostre futur i equilibrar a temps la nostra terra. □

RESTAURANTE BAR

SERVICIO PERMANENTE
DE 9 A 20 HORAS

COCINA INTERNACIONAL
ESPECIALIDAD EN BODAS
COMUNIONES Y BANQUETES

ABIERTO TODO EL AÑO

Mirador Ricardo Roca

ES GRAU

CARRETERA ANDRAITX - ESTELLENCES
MALLORCA

PARA RESERVA DE MESA
TEL. 618527 - ESTELLENCES

Tel: 618550 - 618529
Fax: 618511

HABITACIONES CON VISTA AL MAR
BAÑO - TERRAZA
AGUA CALIENTE Y FRIA
CALEFACCION CENTRAL
SERVICIO ESMERADO
COCINA SELECTA

ESTELLENCES
(Mallorca)

HOTEL
**
MARISTEL

CRÒNICA MUNICIPAL

L'increment de la nova tarifa de la recollida de fems serà d'un 25% - afectant per igual a vivendes i comerços -

Aprovació dels Pressuposts del 98 per un import de 49.235.794pts.

El grup IDEES votà a favor dels pressuposts per primera vegada

A VISTES DEL POBLE.-

L'any 1998 comença, en el nostre consistori, amb clares senyals d'entesa entre el grup de govern i el grup de l'oposició.

Ja fa un temps que les relacions entre el PP i IDEES son més relaxades; l'arribada de la nova secretària ha simplificat molt la feina dels dos grups i els debats, que abans eren més bé de caire tècnic o legal, ara són de caire polític i en aquest pla no sembla que hi hagin diferències substancials. Es mantenen diferències de matisos però en les comissions informatives sembla que es solucionin la majoria dels problemes.

Les sessions plenàries de 1998 es varen obrir dia 12 de Gener amb una **sessió extraordinària urgent** per rebutjar l'assassinat de José Ignacio Iruetagoiena Larrañaga per la banda terrorista ETA, que es va aprovar per unanimitat.

La primera **sessió ordinària** es va celebrar dia 15 de gener, i a part del fet que es va aprovar per unanimitat tramitar a través de la Delegació de Govern la concessió de l'Ordre Civil de la Solidaritat Social a la Fundació S'Olivar d'Estellencs, la resta va ser pura rutina.

En l'apartat de Precs i Preguntes el grup IDEES es va queixar pel retard de les obres del pont i també per l'efecte estètic que produeix l'ús de pedres de diferents colors en aquesta obra. El Batle va contestar que l'empresa constructora espera acabar les obres de Banyalbufar per tal de dur la maquinària per asfaltar una sola vegada. Respecte a les pedres emprades per a la construcció del mur, la regidora Paquita Bauzá, informa que l'empresa es va témer que l'acabat no

és l'adequat i es va comprometre a reconstruir-lo. L'oposició va preguntar també la situació de les alcoves de la cala i el Batle va contestar que estaven pendents que el tema es tramités a Madrid i que tenia la intenció de demanar una entrevista amb Carles Garau per tractar tant del tema de les alcoves com del varador.

Dia 2 de febrer es va tornar a reunir el consistori en **sessió extraordinària urgent** per aprovar, per unanimitat, un manifest de rebuig de l'assassinat d'Alberto Jiménez Becerril i Ascensión García Ortiz per la banda terrorista ETA.

En la **sessió ordinària** del dia 5 de febrer tampoc es varen tractar temes importants. En l'apartat de Precs i Preguntes el Batle va informar sobre els temes del varador i alcoves, del Punt Verd, i de les obres del pont. Va dir que Carles Garau el va informar que la concessió administrativa del varador anava definitivament endavant i que en el mateix mes de febrer estarien en condicions de donar a l'Ajuntament la concessió definitiva. Va dir també que, sempre en Carles Garau, li assegurà que les alcoves eren de competència del Govern Balear i que es tornaria a parlar del tema amb el Conseller de Medi Ambient. Del Punt Verd va dir que tant els propietaris afectats com el representant del CIM havien donat el vist i plau i només faltava l'empresa que fes les obres. Respecte a les obres del pont Tomeu Pericàs va tornar a dir que l'empresa va assegurar que canviaria les pedres de color groc que s'havien col·locat.

Per acabar la oposició va dir que tornava a insistir en el fet que es posàs la barana i les juntes de pedres

a la plaça del Triquet i també que es posassin elements de protecció per evitar l'aparcament de cotxes. El Batle va contestar que estaven d'acord però que volien col·locar obstacles ornamentals com jardineres etc., i esperarien els pressuposts d'enguany per destinar una partida al respecte.

En la **sessió ordinària** de dia 5 de març només estaven presents Tomeu Pericàs i Paquita Bauzá del PP i Mariona Ráfols i Jordi Magrinyà per IDEES.

El Batle obrí la sessió amb unes paraules en record de Xavier Bestard, va dir que volia que quedàs constància del seu agraïment per les feines fetes i per les vetllades i actes culturals que fomentà en el poble, i va manifestà la seva voluntat de dedicar-li pròximament un homenatge.

Després es va votar per unanimitat una moció presentant al·legacions en contra de la construcció d'una rotonda a la carretera Palma - Valldemossa a la altura de la UIB.

En l'apartat de Precs i Preguntes el Batle informà que les pedres grogues de l'obra del pont encara no es varen canviar, però tant l'empresa com la Conselleria van donar la seva paraula que es canviaran pròximament. Després, contestant a preguntes de la oposició, va dir que es demanarà que la paret del pont sobre la voravia tingui una major altura i que per Pasqua probablement estarà asfaltada la carretera.

En la **sessió ordinària** de dia 3 de abril estava absent Tomeu Pericàs, i va ser presidida pel Tinent de Batle Paquita Bauzá. Un plenari intranscendent, tan sols cal destacar la intervenció de l'oposició que, respecte a les pedres grogues de l'obra del pont, va de-

CRÒNICA MUNICIPAL

manar, per part de l'Ajuntament, vies d'actuació més expeditives i contundents. IDEES va demanar també que es miràs de fer dur a terme el mur de protecció de la voravia de l'esmentada obra i que cada vegada que es fa un projecte s'estudiï amb més cura i es considerin els possibles imprevistos.

La sessió ordinària de dia 8 de maig va ser sense dubtes la més interessant. El debat va començar ja amb les sol·licituds de llicències d'obres que demanaven la connexió a la xarxa d'aigua potable a vivendes situades fora del casc urbà i que fins ara s'havien denegat. L'oposició demanà que, d'una vegada per totes, s'estableixin uns criteris i condicions mínims que serveixin per resoldre les sol·licituds d'aquesta tipologia i que s'informàs als anteriors sol·licitants de les noves condicions per obtenir la connexió a la xarxa d'aigua. El Batle es va comprometre a presentar en el plenari aquests criteris mínims; tot seguit les esmentades sol·licituds varen ser aprovades per unanimitat.

Després es varen presentar els pressupostos per enguany que són de 49.235.794 pessetes. El Batle va explicar que la major aportació en els capítols d'ingressos es deu a les transferències de capital tant de l'Administració Central de la Comunitat Autònoma com del Consell Insular en les quals s'insereixen les aportacions del Pla Mirall, del Pla d'Obres i Serveis i del Punt Verd. També va dir que hi ha un augment de l'IBI, a causa únicament de l'increment de la Base Imposable de l'Impost, i un altre increment per la taxa de recollida dels fems, que es degut a l'augment del cost del servei motivat per el tancament de l'abocador de Calvià i el consegüent trasllat a la incineradora de Son Reus. En relació a les despeses cal tan sol destacar la partida destinada a les obres de "Reforma de les cotxeres municipals" de 11.610.000pts.

Els pressupostos es varen aprovar per unanimitat. El grup IDEES va puntualitzar que no estava totalment d'acord amb la despesa prevista per l'obra de reforma de la cotxera municipal perquè no estava clara la finalitat

o el destí de la inversió; va afegir també que malgrat no es pogués tancar la comptabilitat dels anys anteriors no trobaven en el pressupost d'enguany defectes econòmics o formals i que això era d'agrair, per tant donaven el seu suport a aquests pressupostos.

El Batle va agrair a l'oposició el seu vot, i al personal de l'Ajuntament l'esforç fet, i també ha reconegut que seria hora de poder tancar definitivament la comptabilitat dels anys anteriors.

Un altre punt que va ser llargament debatut va ser la modificació de l'Ordenança Reguladora per a la Recollida dels Fems. El Batle va començar explicant que l'augment de la taxa és degut al fet que a partir d'ara els fems s'han d'incinerar, i després explicà que la puja només afectarà les vivendes perquè s'ha considerat que els hotels, restaurants i altres negocis ja paguen suficient.

El grup IDEES no va estar d'acord amb aquest plantejament, va dir que això era injust, va defensar que la taxa dels fems grava el consum i qui més fems produeix són els locals, a més la puja és deguda a l'augment del cost i s'havia de repartir entre tots. El debat es va allargar bastant, l'oposició va documentar percentatges, cases buides, borses per vivenda etc., i va demanar que es repassàs l'estudi econòmic abans d'aprovar l'Ordenança. El Batle va justificar la proposta del PP insistint que els negocis pagaven massa però va acabar reconeixent la raó dels arguments de l'oposició i finalment es va aprovar un augment del 25% per tothom.

Després, abans de finalitzar la sessió el Batle va manifestar la seva condemna per l'atemptat de la banda terrorista ETA a Tomàs Caballero i Alfonso Parada. □

OPINIÓ

Per primera vegada, en aquesta legislatura, el pressupost es va aprovar per unanimitat.

El grup independent a la oposició, si bé amb matisos, va votar a favor dels pressupostos d'enguany. Aquest gest, que hem de definir com mínim d'elegant, demostra la coherència del grup IDEES amb els seus enuncisats de fer una oposició constructiva i responsable i, per què no, al mateix temps afegeix més valor als seus anteriors vots contraris i/o absències.

Quan el grup polític de l'oposició està disposat a votar a favor d'un tema tan important com els pressupostos està demostrant moltes coses.

En primer lloc demostra que creu que la gestió de l'Ajuntament va bé encaminada, i encara que molt de mèrit el té la secretària, no s'ha d'oblidar tampoc la voluntat política del grup de Govern.

En segon lloc està demostrant que participa activament en les decisions de l'Ajuntament i no fa oposició tan sol amb l'intenció de tocar el voraviu.

En tercer lloc demostra també que als anys anteriors, quan va votar en contra dels pressupostos, va ser per motius de pes, que les coses no estaven suficientment ben fetes, i que les seves crítiques havien de ser un estímul per fer-ho millor.

En resum això demostra que qui deia que l'oposició volia rompre la unitat del poble no tenia raó. Una sana, responsable i constructiva oposició és lo millor que pot ocórrer a un Ajuntament com el nostre, sempre que, és clar, qui estigui en el poder també sigui lo suficientment democràtic. □

"Pino" Sturmiolo.

CORREU DELS LECTORS

A VISTES DES POBLE

LLISTA DE CORREUS
07192 ESTELLENC

Recomanam als lectors desitjosos de fer una aportació a aquesta secció que s'esforcin a reduir l'extensió de les seves cartes: com més breus, com més condensades, més probable serà que puguem publicar-les.

D'altra banda hauran d'anar degudament signades per autors plenament identificats (nom i llinatges, DNI, adreça i número de telèfon).

No es publicaran cartes anònimes ni pseudònimes. Tampoc es publicaran aquelles cartes que pel seu to puguin ésser considerades insultants, com així mateix aquelles que pel seu contingut atentin contra el sistema de llibertats públiques i privades que defensa la Constitució i la Declaració Universal de Drets Humans.

A VISTES DES POBLE

respectarà la llibertat d'expressió i la voluntat dels qui vulguin expressar-se en castellà. En qualsevol cas, les incorreccions ortogràfiques o sintàctiques seran responsabilitat de l'autor.

El Consell de Redacció d'aquesta revista no es compromet a mantenir correspondència —ni particular ni pública— sobre les comunicacions adreçades a aquesta secció, no es fa responsable dels temes tractats, ni té perquè identificar-se necessàriament amb les opinions exposades. Demanam que a ser possible les cartes adreçades al "Correu dels Lectors" estiguin escrites a màquina o ordinador per facilitar la seva lectura, interpretació i transcripció tipogràfica. Si no pot ésser, bastarà que la lletra sigui ben clara.

IN MEMORIAM

BERNAT TORRENS i ESCANELLAS

ERNAT,

AMIC I HOME LLIURE, HOME D'EMPENTA I AMIC DE LA VIDA, ESTIMAT COMPANYY,

ÉS DIFÍCIL QUE UN NO PLORI, QUE UN NO RECORDI I QUE UN,

QUAN UN AMIC SE'N VA, TENGUT EL SOMRIURE A LA BOCA, PERÒ BEN SEGUR QUE SIGUIS ALLÀ ON SIGUIS ENS MIRES I ENS DIUS:

"AMICS, VOLAU PER MI, SENTIU DE PROP LA MAR PER MI: AMICS, SIAU HOMES LLIURES, LA VIDA ÉS BELLA, LA VIDA CONTINA: AMICS, VOS DIC QUE ARA TENC ALTRES TASQUES, ALTRES PROYECTES I ALTRES MARGES DELS QUALS TENIR CURA, JA QUE ALLÀ ON SOM NECESSITEN UN HOME DE CORATGE I M'HA TOCAT A MI, COM SABEU A MI D'AIXÓ NO M'EN FALTA."

L'ALTRE DIA, ESTIMAT BERNAT, QUAN VAS PARTIR DE VIATGE, EL VENT

BUFAVA, MÉS BÉ PLORAVA I ET DEIA ADÉU, FINS ARA, FINS SEMPRE.

L'ALTRE DIA, ESTIMAT BERNAT, QUAN VAS PARTIR DE VIATGE, LES ORONELLES ET CERCAIEN, VOLIEN COMPARTIR LA TEVA LLIBERTAT, EL CAMÍ QUE TU, AMB BON CRITERI, HAVIES TRIAT.

L'ALTRE DIA, ESTIMAT BERNAT, QUAN VAS PARTIR DE VIATGE, LA MAR ERA CALMA, RESPECTUOSA I SILENCIOSA, I "EL SANTO", UN VELL AMIC, NAVEGAVA SOLITARI, I TU, AMIC DE L'ÀNIMA, PATRÓ INQUIET, EL GUIAVES CAP A

"En Bernat" ens va deixar el passat dia 8 de maig després d'una llarga i penosa malaltia.

Tenia 41 anys.
Descansi en pau.

L'HORITZÓ, CAP AL REPÓS DE LES ILLUSIONS.

BERNAT, HOME D'ESPERIT JOVE I BONA PERSONA, ET VOLEM DIR QUE ESTELLENC T'ENYORARÀ I ET TINDRÀ SEMPRE PRESENT, I SOBRETOT QUE ET RECORDARÀ COM AQUELL JOVE, AMIC DELS SEUS AMICS, QUE VA FER DE LA LLIBERTAT LA GUIA DE LA SEVA VIDA.

ELS TEUS AMICS D'ESTELLENC.

Que tots junts facem poble i facem festa!

L'Ajuntament d'Estellencs vol agrair a la Comissió de Festes i a totes aquelles persones, associacions, entitats i empreses, la seva organització i col.laboració desinteressada per fer aquestes

Festes Patronals 1998

Que les celebracions en honor del nostre patró, Sant Joan Baptista, sigui per a tots, estellenquins i visitants, motiu d'alegria col.lectiva.

I que per molts d'anys les puguem celebrar amb salut i concòrdia!

Oficines municipals

Carrer de Sa Síquia, 4 - 1er.

TEL. 618521

FAX. 618670

HORARI D'ATENCIÓ AL PÚBLIC

De dilluns a divendres
de 9.00 a 14.00 h.

Dissabtes
de 11.00 a 12.00 h.

HORARI DEL BATLE

Dimarts i divendres
de 11.00 a 14.00 h.
prèvia cita

HORARI DE LA SECRETÀRIA MUNICIPAL

Dilluns alterns
Dimarts i divendres
de 12.00 a 14.00 h.

HORARI DE L'ARQUITECTE MUNICIPAL

De 9.00 h. a 11.00 h.
els següents dies:
21 d'agost
4 i 18 de setembre
2, 16 i 30 d'octubre

HORARI DE L'ASSISTENTA SOCIAL

Tots els dimecres
de 9.00 a 14 h.

HORARI DE LA BIBLIOTECA

Dimecres, divendres i dissabte
de 19.00 a 21.00 h.

HORARI DEL GIMNÀS

De dilluns a dissabte
de 10.00 a 14.00 h.
De dilluns a divendres
de 16.00 a 20.00 h.

RECOLLIDA DE FEMS

Els dilluns, dimecres i divendres
a la nit.

RECOLLIDA DE FERRALLA

El primer i tercer dijous de cada mes
que la setmana sigui completa.

*Es pot deixar des del dia abans
al costat dels contenidors de fems
del torrent.*

PUNTS DE VISTA

Quan ara fa dos anys es va posar en marxa la planta incineradora de residus sòlids de Son Reus, ens varen dir que aquesta era la millor alternativa i que solucionaria el problema del tractament dels fems a Mallorca. Ara veiem que això era totalment fals.

Per una banda tenim un Pla Director de Residus del Govern Balear (que, per cert, sembla ser que no s'ajusta a la legislació estatal i europea) que apostava per a la incineració però no preveia, ja no tant sols altres alternatives, sinó la necessitat de tenir abocadors tant per a les cendres resultants de la incineració com per als excedents de fems. Per alta banda tenim una gestió del CIM, que no ha aconseguit posar en pràctica les seves polítiques programàtiques de reciclatge i de compostatge.

Com a resultat ens trobam ara que la planta incineradora de Son Reus està saturada.

L'empresa Tirme, concessionària de la incineradora de Son Reus ja va advertir en el seu moment, quan es va posar en marxa, que la planta podria acumular provisionalment les cendres resultants de la incineració només uns 18 mesos. Ara ja n'han passat més de vint-i-quatre i a Son Reus s'acumulen els sacs de cendres. A més l'empresa va començar ara fa un any a empaquetar els fems en "bales", a l'espera que poguessin esser incinerats.

En el mes de juny hi havia diversos 34.000 "bales" (de 900 Kg. cadascuna) en espera de ser incinerades. Feia falta idò trobar ràpidament un abocador per dipositar les "bales" (o paquets de fems) que no poden ser tractades per incapacitat de la planta, i un altre abocador per ubicar les cendres resultants de la incineració. A més diàriament es van acumulant tones i tones de fems que hauran de ser transportades cap els antics abocadors clausurats (que seran reoberts de bell nou), ja que a Son Reus entren cada dia 1.200 tones de fems i els dos forns de la planta incineradora només en poden tractar 900 al dia.

És clar que l'excedent de fems s'està convertint en un greu problema mediambiental. I encara està més clar que les previsions pel tractament de residus sòlids a Mallorca han fracassat estrepitosament.

En les darreres setmanes els habitants de Mallorca estam assistint amb perplexitat a un lamentable es-

Eliminació dels residus sòlids

Els fems de la discòrdia

Mariona Ràfols
Grup IDEES

més interessants vagin quedant frustrats. Sembla, però, que finalment s'està començant a imposar el seny i que s'intenta arribar al pacte entre totes les institucions i organismes que tinguin alguna cosa que dir i aportar a la futura resolució d'aquest greu problema.

Son Reus queda lluny del nostre terme, però a partir del mes de maig passat també nosaltres, a Estellencs, estam afectats per la decisió, (contemplada en el Pla de Residus del Govern Balear) de triar la incineració com a única opció per al tractament dels fems. En el plenari de maig, idò, varem haver de modificar l'ordenança reguladora de la taxa per a la recollida i tractament de fems, vist que l'abocador de Calvià es tancava i que havíem de fer front a l'obligació de transport dels residus a Son Reus per a la seva incineració i al cost d'aquesta. Tothom, doncs, a pagar més per a una solució contaminant, de costos elevadíssims i amb efectes potencialment perillosos a llarg termini (cendres) i que, a més, ni tant sols soluciona el problema de l'acumulació de residus sòlids a l'illa.

Nosaltres compartim l'opinió dels que pensen que, tal com van les coses en materia de política de tractament de residus sòlids, es fa ja imprescindible una modificació del Pla Director de Residus del Govern per donar pas a una política de tractament dels fems basada prioritàriament en la reducció, la reutilització i el reciclatge, així com també el compostatge de la matèria orgànica. Només incinerar no és la solució. □

pectacle polític en què les picabaralles, les travetes polítiques, els conflictes de competències i la pura demagògia predominen per damunt de la presa de decisions conjunta. Això porta que els intents d'impulsar, de bon de veres, alternatives econòmicament i ecològicament

"Bales" de fems acumulades a la incineradora de Son Reus

PUNTS DE VISTA

Preocupant és la situació en què es troba la nostra illa en quant al que suposa l'eliminació de residus sòlids urbans. Així, és suficient fullejar qualsevol diari d'aquesta Comunitat per témer-nos compte del gran problema que suposa l'excedent de fems que hi ha actualment i el que és més alarmant, que no disposem de l'infraestructura necessària per procedir a la seva eliminació, dipòsit i/o tractament a curt termini.

És missió de les Institucions supramunicipals (Govern Balear i CIM) dissenyar i aprovar el Pla Director per l'eliminació de Residus Sòlids Urbans i per això, els ajuntaments no són més que executors de lo prescrit per Llei. Actualment, tots els residus de l'illa de Mallorca han de ser traslladats a la incineradora de Son Reus per a la seva crema, excepte els dels pobles que ho venien fent a abocadors controlats. Aquest és el cas d'Estellencs i tots els pobles que agrupa la Mancomunitat de Tramuntana, que ho seguim duent a l'abocador de Calvià. Però aquest destí dels nostres fems és a punt de concloure, ja que està previst l'imminent tancament d'aquest abocador ja que la seva capacitat s'ha esgotada i motius de salubritat obliguen a la seva imminent clausura. Això vol dir que ben aviat el dipòsit dels residus generats a Estellencs haurà de fer-se a Son Reus per al seu tractament.

Aquest canvi implica modificacions baix el punt de vista mediambiental i també en l'aspecte econòmic. Això ens serveix d'excusa per ex-

**Eliminació
dels residus
sòlids**

***Aportem el
nostre granet
d'arena***

Tomeu Pericàs
Partit Popular

plicar quin és el cost del servei públic de recollida de residus urbans:

Per una banda, hi ha unes

despeses fixes que vénen donades pel manteniment de la infraestructura i el personal de la Mancomunitat de Tramunta i també a l'empresa concessionària (FCCSA) com a preu del contracte pel servei de recollida i posterior transport dels residus a l'estació de transferència o a la planta de tractament.

I per una altra banda, unes despeses variables segons les tones mètriques que es recullen de cada un dels municipis. Cal assenyalar que el cost pel dipòsit de residus a l'abocador de Calvià és al voltant de 1.300 ptes/tona, mentre que el preu que hauré de pagar per incinerar a Son Reus serà de 7.460 ptes/tona.

Aquest és un motiu prou important com per dedicar esforços dirigits a reduir el volum de residus, però mai hem de perdre de vista el motiu primordial que és sens dubte la preservació del medi ambient. I és aquí, precisament, on els ajuntaments jugan un paper fonamental ja que som les institucions que ens trobam més a prop del ciutadans.

En concret, l'Ajuntament d'Estellencs ha posat en marxa una sèrie de mesures per tal de contribuir a minimitzar la quantitat de residus, com és la propera instal·lació d'un Parc Verd i la dotació en els carrers del poble de més contenidors per a la recollida selectiva. Tot això anirà acompanyat paral·lelament d'una campanya informativa de com utilitzar aquests serveis, sensibilitzant la població per tal de canviar els nostres hàbits de consum fomentant l'ús d'elements quotidians aptes per a ser reciclats o reutilitzats. Que lluny som d'aquells temps quan els estellenquins tiraven els fems orgànics i la ferralla al torrent esperant que una torrentada se'ls emportàs a la mar!

El medi ambient és patrimoni de tots i, per tant, la seva preservació és un compromís comú i una tasca col·lectiva on tots jugan un important paper. Però això, com tot o quasi tot en societat no és de franc, té un cost, un preu a pagar.

Estellencs, encara que és un municipi petit, forma part essencial de l'importantíssim patrimoni mediambiental de la nostra illa. Així doncs, fecem l'esforç comú per contribuir encara que sigui per aportar un granet d'arena que ajudi a mantenir la riquesa natural de Mallorca, que serà sens dubte la millor herència de què gaudiran els nostres fills el dia de demà. □

Camions de fems a l'abocador de Ses Barraques (Calvià)

LA GENT I EL POBLE

“L'Associació serà més o manco forta en funció del compromís dels seus socis”

Conversa amb Mª Antònia Balaguer Palmer, presidenta de l'Associació Cultural d'Estellencs.

Per Jordi Magrinyà i Palmer

Fa pocs mesos es va produir la dimissió de la Junta Directiva de l'Associació Cultural d'Estellencs.

Després de convocar-se eleccions, va sortir guanyadora l'única candidatura presentada i encapçalada per na Mª Antònia Balaguer. Era obligat conversar amb ella dels objectius i projectes que amb la seva nova junta vol fer dur d'ara endavant

Na Mª Antònia és tremendament extrovertida, té un riure fàcil i xerra pels colzos. És difícil aturar-la o poder seguir-la, tan sols calla quan dóna una profunda calada de xigarro i després segueix xerrant. Mentrestant, amb aquella estranya virtut femenina que li permet atendre el seu fill sense mirar-lo, l'engronsa, el consola i finalment l'adorm, però ella no atura de xerrar.

És conscient que l'anterior junta l'hi ha deixat un llistó molt alt per igualar o per superar, però també és conscient que és més important lluitar per l'existència i continuïtat de l'Associació abans que desaparegui com tantes altres iniciatives d'aquest poble. Reclama una i altra vegada la importància de la participació i compromís de tothom per tirar endavant aquesta nova etapa ...!! Bona sort!!

Quan vares decidir presentar la teva candidatura a la junta directiva de l'Associació Cultural (AA.CC.)?

Jo en principi, tan sols vaig assistir com a sòcia a la junta extraordinària on se'ns va informar de la intenció que tenia la junta directiva de dimitir. Les causes eren bàsicament el

desgast i el cansament de la gent després de bastants anys al front de la junta. Va ser en aquell moment, quan vaig veure la poca assistència i resposta d'altres socis, que vaig intuir que aquell era un moment delicat i que s'havia de produir una resposta immediata de gent nova que evitàs la desaparició de la AA.CC.

... I has acabat de presidenta?

Bé, primer vaig començar a xerrar amb diverses persones que pensava que podíem coincidir amb la manera de treballar i plantejar una feina d'equip. He de dir que fora d'alguna negativa per part de gent tal vegada massa jove, la resta foren afirmatives i són les persones que han acabat formant la junta directiva. Per una banda na Catalina Riera i na Catalina de n'Agustí són la secretaria i tesorera respectivament i per altra na Bel Gracia, en Mateu Bosch i en Tomeu Moragues són els vocals i jo com a presidenta. Personalment crec que a part de cobrir els càrrecs admi-

nistratius amb persones molt capacitades, formam un equip cohesionat i compenetrat, complint així el meu primer objectiu

Tornem un poc enrera. Com valores la feina realitzada per l'anterior junta directiva?

Crec que han fet molt bona feina.

Si miram cap enrera i veim la quantitat d'actes, excursions i festes que han organitzat, hem de reconèixer inevitablement el seu mèrit. Amb independència dels alts i baixos propis de qualsevol col·lectiu, la AA.CC. és l'entitat més present i viva al poble. També pens que no s'ha valorat ni agraït prou aquest esforç que han realitzat aquesta gent, sempre és bo que et reconeguin per la feina i, per tant, vull públicament felicitar a tots i cada un dels components de l'antiga junta directiva.

Idó, tu mateixa t'ho poses difícil per començar a tirar endavant?

Si i no, perquè precisament podem aprofitar per una banda de tota

LA GENT I EL POBLE

la feina realitzada per l'anterior junta. De moment respectarem el calendari anual d'activitats d'aquests anys anteriors. El nostre repte serà precisament anar introduint poc a poc propostes de la nova junta o suggeriments dels socis.

La nostra junta neix amb la voluntat de fomentar activitats diferents per edats diferents. Crec que el soci que vol anar a veure en Xesc Forteza no és el mateix que disfrutarà en un concert de jazz o es divertirà en un espectacle infantil. Aquesta aproximació a la demanda i oferta per a cada generació podria esser una de les diferències respecte a l'anterior etapa.

Com pensau arribar a conèixer aquestes diferents inquietuds generacionals?

Ja t'he dit que en cercar persones per la formació de la junta vàrem contactar amb molta gent jove que sense voler acceptar cap carrec sí que s'oferiren a col·laborar amb nosaltres. Ja mos han explicat i fet arribar suggerències i propostes d'acord als seus gustos i costums d'adolescència. A partir d'ara ells saben que tenen les portes obertes i que ja no tenen excusa per dir que no els escolten o que no els agrada allò que feim.

Així que plantejau aquesta nova etapa de l'AA.CC. om un canvi generacional?

No del tot, perquè està clar que volem que tothom s'hi senti representat i a gust, però per edat meua i de certa part de la junta tal vegada estam més a prop al col·lectiu de joves. Amb ells hem començat a treballar primer perquè també pensàvem que eren un poc els oblidats fins ara. Però està clar que aquesta és una associació formada per gent molt diversa i sempre és difícil tenir contents a tots. Per exemple, a mi personalment m'agradaria molt organitzar un vespre a plaça amb l'actuació de glossadors de pobles diferents i segurament serà un acte que agradarà més a uns que a altres.

El que volem és que la gent, joves i grans, em facin arribar les seves inquietuds que amb les nostres limitacions mirarem de dur endavant. Crec que aquest també és un objectiu

a aconseguir. No s'hi val venir un parell de mesos més tard i aleshores queixar-se que s'hauria pogut fer allò o allò altre.

L'associació serà més o manco forta en funció del compromís dels seus socis.

Creus que els associats i la gent en general s'ha relaxat un poc tot esperant que la junta sigui l'única responsable?

Sense cap dubte. És necessari recordar una vegada més que no som una simple organitzadora de festes, sinó que també ha d'existir una voluntat de responsabilitat per part de tots. L'altre dia qualcú me va suggerir la possibilitat de replantar la zona afectada per l'incendi del Morro. Perfecte!! aquestes són les iniciatives que necessitam. Ja mos encarreguem nosaltres d'anar acerrar arbres a la Conselleria i d'organitzar una torrada allà dalt, però lo important és el fet que qualcú individualment ha cregut en l'AA.CC. com a col·lectiu. Ara bé, si per contra nosaltres com a junta proposam la creació d'un grup estable de teatre o música a Estellencs també pens que el seu èxit o fracàs no serà nostre sinó del compromís o no de les persones.

Pensau que l'AA.CC. pot col·laborar amb altres associacions, institucions, pobles ...?

És clar que sí, però pensa que tot just acabam de començar i la feina encara està per fer.

Primer haurem de xerrar amb l'Ajuntament i l'Associació de veïns d'aquí, com entitats més properes per veure quin tipus de col·laboració podem dur conjuntament.

També ja hem contactat amb l'Associació Bany-Al-Bahar de Banyalbufar i no descartam, a poc a poc,

Na Mª Antònia Balaguer, presidenta de l'Associació Cultural

arribar fins a Esporles i Puigpunyent com a pobles més propers de la Serra.

Personalment, què esperes que et doni o et trègui aquesta etapa enfront de l'associació?

Diàriament faig feina, tenc dos nins petits i sé que hauré de fer un esforç important per poder compaginar aquesta nova responsabilitat.

Per una banda sé que me servirà per estar en contacte amb molta gent diversa i per participar activament de la vida social i cultural del poble. Per altre costat també vull creure que aquest esforç valdrà la pena perquè els meus fills puguin viure i trobar-se a gust en aquest poble que tant estim.

Només vull afegir altra vegada que és necessari que la gent s'impliqui més amb l'associació i que sempre hi trobarà la porta oberta. □

ENQUESTA

INSPIRA ESTELLENCES LA CREACIÓ ARTÍSTICA ?

per Lluïsa Nicosia

**1-Inspira Estellencs la creació artística? 2-Quin tipus d'activitat artística desenvolupes?
3-Quines vies de difusió i comercialització tenen les teves obres?
4-Treballes a gust a Estellencs?**

Bernat Riera Coll

1-Sempre m'ha inspirat, és un punt d'energia artística, per a qualsevol artista.

2-Les meves activitats artístiques es dirigeixen sobretot a l'expressió artística i plàstica, a més de crear, com a escriptor, poemes i relats curts.

3-A través de galeries d'art o espais culturals (com cals de cultura o restaurants) i la comercialització la realitzo jo mateix.

4-Aquí hi ha una font d'energia, aquí absorbeixo tot el meu potencial energètic, per a després, en moments determinats, poder desenvolupar el meu estil propi. □

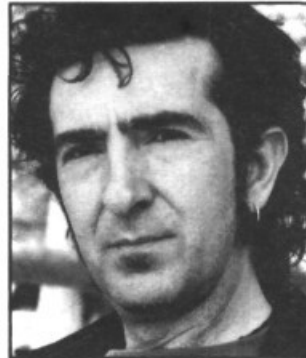
Jan Marten Heekers

1-Moltes vegades, depèn de les vibracions, no només del poble, sinó també de les circumstàncies atmosfèriques: jocs de llum, línies de tramuntana i l'equilibri de la mar.

2-De moment de "marger", amb qualsevol pedra, remuntar marges, ulls megalítics, vista cap a mig-jorn.

3-Cap (Projecte Leader).

4-Altra vegada: depèn de les vibracions. □

Mariano Navares

1-Com que em trobo molt bé a Estellencs, visc com vull, tenc un taller a on puc treballar...això ja m'inspira.

2-Es molt ampli. M'interessa molt el dibuix i l'escultura. M'agraden més les formes d'una escultura que el color.

3-Molt reduïdes. Tampoc he tingut massa interès en comercialitzar, de moment ja he venut directament de taller, és d'on m'interessa vendre.

4-Sí, fa un any que estic treballant a Estellencs i finalment he trobat un local per a taller i m'hi trobo molt a gust aquí. □

Urs

1-Sí, la mar i l'horitzó.

2-Pintura, dibuixos al carbó de persones i també novel·les.

3-Faig exposicions a Alemanya, Suïssa i Mallorca.

4-Sí, estic treballant molt a gust aquí. □

SIMM

SERVEIS INFORMÀTICS
I DE MANTENIMENT
DE MALLORCA

JUAN FCO. PALMER PICORNELL

Calle Capitán Salom, 37
07004 PALMA DE MALLORCA

Tel. 971 - 207156
Fax: 971 - 204908

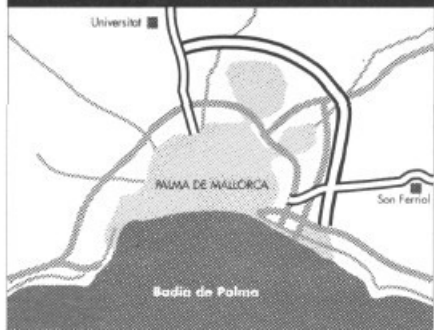
Pla de finançament estatal de carreteres

■ 57.650 milions de pessetes en obres
 ■ S'intenta compensar el dèficit històric

■ Les obres seran executades per la Conselleria de Foment del Govern Balear

■ Les obres es duran a terme en vuit anys

Xarxa arterial i accessos a Palma

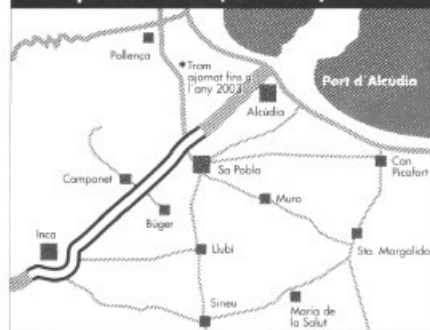
C-715 Desdoblament Palma-Son Ferrer	C-715 Variant de Son Ferrer	P-111 Desdoblament Palma- Universitat	Desdoblament 2n cinturó
Inversió 500 milions	Inversió 700 milions	Inversió 1.400 milions	Inversió 4.000 milions

Autopista de Llevant (Mallorca)

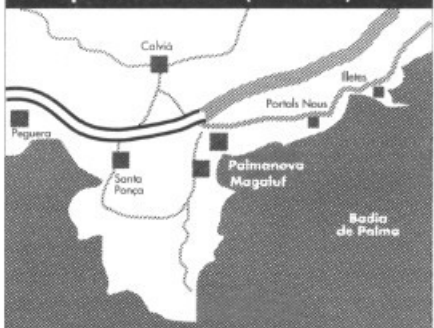
Desdoblament PM-602 (S'Arenal-Ulcomajor) (Autopista)	AUTOPISTA LLEVANT Variant Ulcomajor Tram Ulcomajor-Campos Variant Campos	AUTOPISTA LLEVANT Campos - Felanitx Variant Felanitx Felanitx - Manacor
Inversió 4.900 milions	Inversió 4.100 milions	Inversió 18.050 milions

Autopista Central (Mallorca)

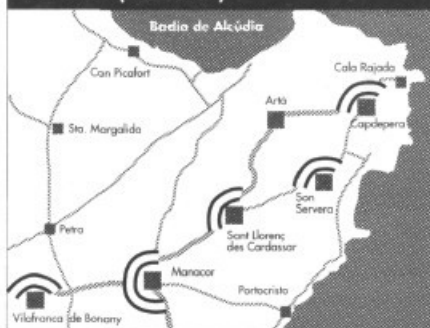
Variant d'Inca	Tram Inca - Sa Pobla	Tram Sa Pobla - Alcúdia
Inversió 3.600 milions	Inversió 4.500 milions	Inversió 3.700 milions

Autopista de Ponent (Mallorca)

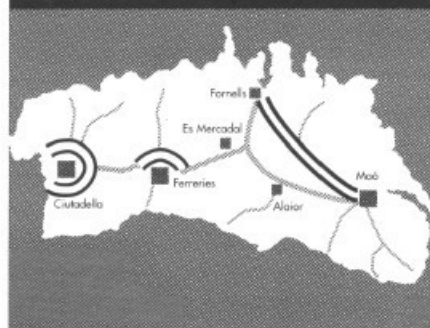
Palmanova - Sta. Ponça	Sta. Ponça - Figuera
Inversió 2.500 milions	Inversió 1.300 milions

Variants (Mallorca)

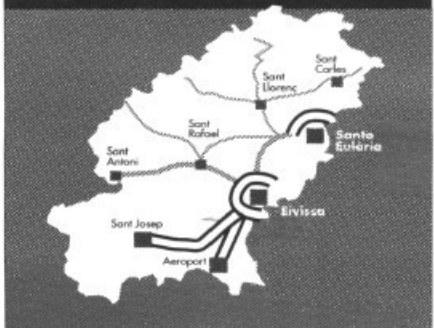
Variant Vilafraça	Variant Manacor (nord i sud)	Variant Sant Llorenç	Variant San Servera	Variant Capdepera
Inversió 500 milions	Inversió 1.000 milions	Inversió 800 milions	Inversió 500 milions	Inversió 300 milions

Illa de Menorca

Maó - Fornells	Ronda Nord Ciutadella	Ronda Sud Ciutadella	Variant Ferrerres
Inversió 500 milions	Inversió 600 milions	Inversió 400 milions	Inversió 1.200 milions

Illa d'Eivissa

Desdoblament 2a Ronda Eivissa	Nou accés aeroport	Variant de Sta. Eulària	Condicionament Eivissa - Sant Josep
Inversió 500 milions	Inversió 600 milions	Inversió 400 milions	Inversió 1.200 milions

Independentment d'aquestes obres, el Govern Balear, a través de la Conselleria de Foment, durà a terme un pla de carreteres amb una inversió de 6.000 a 7.000 milions de pessetes.

Mallorca

- Sortida Son Valentí via cintura (65 M)
- Accés Son Hugo via cintura (220 M)
- Accés Alaró (169 M)
- Variant Andratx Sud (176 M)
- Accés s'Arracó (190 M)
- Accés Bendinat (450 M)
- Pas superior ctra. Sóller accés Polígon Son Castelló (300 M)
- Variant Portocristo (1.000 M)
- Variant Can Picalfort (540 M)
- Sóller - Deià (800 M)
- Tercer carril via cintura fins a Son Dureta (775 M)
- Inca - Llubi - Muro (1.954 M)

- Via cintura amb Sóller, Son Gatleu i es Molinar (600 M)
- Ariany - Sta. Margalida (488 M)
- S'Esplaieta - Valldemossa (404 M)
- Pont Anglesos - Can Picalfort (183 M)
- Cinturó Palma Nord (864 M)
- Palma - Palmanova (tercer carril) (629 M)
- Tercer carril Palma - Marratxí (393 M)
- Penetració autopista central (500 M)
- S'Arracó - St. Elm (278 M)
- PM 304 (406 M)
- PM 110 Esporles - ctra. Valldemossa (300 M)

Menorca

- Ronda Maó (144 M)
- Desdoblament Maó - St. Lluís (472 M)
- Millora PM 711 es Mercadal (232 M)
- Millora PM 711 es Migjorn (174 M)

Eivissa Formentera

- La Savina - La Mola (Formentera) (694 M)
- Sta. Eulària - St. Carles (300 M)
- Eivissa - Sta. Eulària (per Jesús) (574 M)
- Sta Eulària - St. Rafael (509 M)
- Ronda Nord - St. Antoni (288 M)

TEMPS ENRERE

L'OLIVERA

(I part)

per Bartomeu Riera Palmer

Sens dubte, l'arbre més emblemàtic i estimat dins el nostre poble d'Estellencs és l'olivera, que des del temps més antic va ser la font principal de vida i subsistència del nostre poble, ja fos pel comerç de l'oli i d'oliva verda, ja pels jornals de feina que donava a la gent.

L'olivera, al nostre terme, forma part de la història del nostre poble com també és part fonamental de la història de Mallorca.

La clàssica olivera mallorquina es qualifica de mil·lenària i, sens dubte, alguns arbres per les seves formes, estranyes i gegantines figures, acusen la seva extraordinària bellesa, com és el cas de l'olivera de "Es fanquet", de la finca "Es Collet". La seva envoltura té uns desset metres i el seu diàmetre uns tres metres i mig, essent el seu pes estimat d'unes vuit tones. La seva soca és buida, i el seu peu sembla un gran pop aferrat a la terra on viu.

El nom d'olivera neix de la paraula "olivum" del llatí, i científicament se coneix com "olea europeas".

La seva flor primerenca és hermafrodita, i és coneguda per diferents noms segons la comarca on ens trobem. Així per exemple, és anomenada "parella" en els termes entre Deià i Andratx, incloent aquí Valldemossa, Esporles, Banyalbufar, Puigpunyent i Estellencs. Per altra banda, dins la comarca de Sòller, Fornalutx, Escorca, Pollença i altres se li diu "rapa", i en altres com a Artà "borra".

Existeixen més de quaranta varietats d'olivera segons el tipus de fruit, de les quals a Mallorca nou són conegudes com a principals. Segons l'oliva que s'obté són:

-sevillines: tenen forma esfèrica, de pell molt fina, petit pinyol i bastant popa. Són les més apreciades i saboroses per menjar.

-mansanilles: tenen forma ovalada i la pell més blanca i fina que les anteriors. Són molt apreciades a l'hora de salar.

-cervellines: són petites, semblant a petits cervells. Són també de pell blanqueta i fina. Fan molt d'oli i tenen poc d'àcid; generalment la mosca no afecta aquest tipus d'oliva.

-xanco real: són grosses, amb molta popa i un pinyol petit. fan molt d'oli i també són apreciades per a salar.

-alfarorenques: són redones, de color molt verd i tenen a la pell puntets blancs. La seva popa està molt aferrada al pinyol i no són molt bones per adobar-les.

-asbarraquines: tenen forma ovalada acabant en punta als extrems. El seu pinyol és gros.

-gordals: tenen pinyol petit i redó, i molta popa. Fan molt d'oli i són molt bones per adobar, especialment quan són madures, roges o pensides. Els pares i ermitans amb els pinyols d'aquestes olives en feien rosaris.

-murisques: són les més grosses, poc abundants i també poc apreciades, ja que gairabé no tenen oli, i a més les oliveres quasi no fan esplet.

-mallorquines: són les més abundants, molt carneses, amb molt d'oli i poc pinyol. Diuen que donen oli abans i tot de ser premsades, oli que té el gust molt fort d'oliva i alt grau d'acidesa. Les pensides són les millors per a collir, i adobar-les amb oli, vinagre, all i cirereta. També són les olives preferides per les mosques, per a picar-les.

La fusta de l'olivera s'ha tingut sempre en gran estima, a causa de

la seva bellesa i la seva duració. Es construeixen amb ella mobles de luxe i mobles més corrents, els quals polits i untats amb oli calent, mostren les seves vetes irregulars i concèntriques, dibuixant estructures atractives.

En temps antic, no molt llunyà, el mobiliari dels nuvis jornalers i de classe mitjana era fet amb troncs de les oliveres amb més textura i avetats. El mobiliari a la pagesia estava format per sis cadires grans, quatre de baixes per a la cuina i dues sense respallier com a banquetes, dues taules i la clàssica pastera, per a poder pastar el pa que es feia a cada casa.

***Damunt s'olivera
estic
collint ses olives
bones.***

***De Llorito són ses
dones
que cullen a Son
Antic.***

***S'olivera des Racó
l'any passat va fer
truiada
enguany que no te
solada
no arribarà a
truiadó.***

TEMPS ENRERE

L'ullastre, avant-passat de l'olivera

Temps molt enrere, els habitants de l'illa no coneixien més que l'ullastre, però es creu que l'olivó ja es salava per a menjar-lo, i també els animals el menjaven, al mateix temps que els servia de sistema de cacera.

Tampoc no coneixien el sistema d'empeltar els arbres. Foren els cartaginesos els que gairabé cinc segles abans de Crist ensenyaren als camperols de Mallorca l'art de l'empelt, que posteriorment l'anaren desenvolupant. Per a aconseguir l'olivera que avui coneixem va ser necessari l'experiència dels habitants de Mallorca, que una vegada après el sistema d'empeltar els arbres, tenien la dificultat que les mudes no arribaven

a l'illa amb sàvia suficient per a fer-les servir com a pues o escutets en els arbres base. Malgrat això, els camperols mallorquins seguiren practicant el sistema d'empelt

Va ser així que observaren que empeltant l'ullastre amb pua d'un altre ullastre s'aconseguia que tant les fulles com els fruits augmentassin de tamany, i així provant una i altra vegada, varen veure que empeltant un ullastre i tornat-ho a fer al cap de tres anys, l'olivó augmentava fins el tamany de l'oliva d'avui, amb la particularitat que si l'empelt es feia per tercera vegada el tamany de l'olivó disminuïa. A partir d'aquí els pobladors de Mallorca ompliren d'empelts tota la serra, pletes i roquissars on vivia l'ullastre. Per això, trobam les oliveres mil·lenàries principalment a la Serra així com també al terme d'Artà.

El primer cens que es coneix d'oliveres es va fer contant les tafones, i es diu que a les grans possessions d'olivar, les tafones solien tenir dues bigues de premsar, si bé algunes en tenien tres, i amb aquest nombre es qualificava la importància de la possessió, dient-se "lloc d'una biga", "de dues", "de tres bigues",...

L'any 1784 existien a Mallorca set-centes bigues de tafona, si bé no apareix Estellencs, per no existir el poble com a tal, sí apareix Puigpunyent, amb vint-i-set bigues de premsa, de les quals són d'Estellencs les de Son Fortuny, Son Llarg, Serra d'en Garriga, Son Serralta i Cas Xocolater, algunes d'elles sense nom i essent vàries d'una sola finca.

Així, els empelts fets 300 anys abans de Crist, anaren creixent i prenent formes diferents a mesura que la soca anava engreixant per la part de fora, i morint-se o podrint-se el seu interior, al mateix temps que les arrels anaven destapant-se al pas del temps, tornant a poc a poc els troncs que ara podem contemplar.

El darrer cens conegut, fet l'any 1960, mostra una extensió d'olivar a Estellencs d'unes 255 hectàrees, mentre que el terme total en tenia unes 1313. □

La mil·lenària olivera de la finca "Es Collet"

Calle Baronia, 1-3
Tel. 61 82 45
07191 Banyalbufar
Mallorca / España

TRIBUNA D'OPINIÓ

Reflexions personals sobre la droga

per Gaspar Bestard Pérez

Primer de tot hauria de dir que m'ha costat un poc decidir-me a escriure en sa revista "A Vistes des Poble".

Vull afegir perquè se sàpiga que he criticat qualche vegada la citada revista pel seu contingut; però després de xerrar amb alguns amics, i deixant de banda el que jo n'opini, em van proposar escriure-hi i contar una mica sa meva experiència. En principi no ho tenia prou clar, però pensant-ho detingudament me vaig témer que era una bona idea i, per això, m'he decidit a contar sa meva experiència amb les drogues.

Amb tot això no vull ni pretenc convèncer ningú, tan sols explicar problemes i advertir dels perills que comporta la droga.

Quan anava consumint mai vaig tenir el convenciment que estava "enganxat", ni que mai arribaria a estar-ho ja que aquest és un problema dels altres, sobretot dels més beneits.

Al principi només consumia els caps de setmana, en festes, sopars, etc...és a dir que ho feia esporàdicament i jo mateix me convenia que

controlava la droga, però en realitat era ella qui me controlava, ja que no hi ha d'altre "amo" més exigent. Al final, dels set dies de la setmana ja em veia consumint-ne quatre o cinc.

Pel sol fet de consumir cada cap de setmana ja n'hi ha prou per "enganxar-te", ja que la cocaïna, droga que jo consumia, t'enganxa psicològicament. Et transforma en persona egoista, paranoica, tenim mal humor i desdoblament de personalitat.

No sabia sortir com fa la majoria de la gent, necessitava consumir quan anava a un bar, una disco-

teca...; i en prendre'n, me trobava bé, content, me sentia eufòric...

Són moments en què els problemes, petits o grans, desapareixen, però en realitat cada dia el problema és més gran.

També creia que consumir només els caps de setmana era cosa normal i en realitat m'enganava a mi mateix, ja que si depens cada setmana o mensulament de qualsevol droga vol dir que ets un toxicòman. Passa, però, que no vols veure la realitat i crees la pròpia mentida.

Vull dir que tenir una persona toxicòmana dins la família no és motiu d'alegria, però tampoc és una

FORN I PASTISSERIA

CAN VIDAL

Telf: 616574
PUIGPUNYENT

Restaurante

Coll des Pi

Telf: 618503
ESTELLENCES

TRIBUNA D'OPINIÓ

desgràcia, ja que tenim la gran sort de poder-nos curar si realment som concients del problema i volem posar-hi solució. No s'ha de pensar que el toxicòman és un viciós, sinó un malalt amb un greu problema que no vol reconèixer i l'evita amb el consum de droga, la qual te du a paradisos artificials. És per això que necessitam molta ajuda i comprensió per part de la família i amics.

Jo, en aquests aspecte, tenc molta de sort, ja que al principi ho han passat malament (canvi de domicili, xafarderies...). Tot això afecta molt mumare, però quan veu sa meva bona evolució, ara està contenta.

No fa falta contar detalls del que ets capaç de fer per obtenir la droga, per això m'avergonyesc de tot el que he fet i vull demanar disculpes a totes les persones a qui he pogut fer mal. Sé que moltes d'aquestes persones no me podran perdonar mai i que hauré de viure la resta de sa meva vida amb aquesta creu que jo sol m'he cercat, però també tenc un altre grup de persones que en aquests moments m'ajuden, me donen suport i a poc a poc confien en mi.

Dic a poc a poc perquè és molt difícil confiar en un toxicòman, ja que en no voler acceptar el teu problema, menteixes, no admets s'ajuda de ningú, ni vols veure sa pròpia realitat, realitat que els altres sí veuen.

Per desgràcia hi ha molta gent que desconeix el món de la droga i en parla ense tenir-ne ni idea. Pensen

que el toxicòman és un ser menyspreable a qui la llei ha de perseguir i si és precís acabar amb ell. Sort que existeixen persones que coneixen aquest món i saben el que és, pares d'ex-toxicòmans, ex-toxicòmans, metges, terapeutes, etc. Veuen al toxicòman com a una persona malalta, però saben que és un ser humà i que són les circumstàncies personals de cadascú les que ens han convertit en meitat homo i meitat bèstia, essent capaços de tot entre els extrems de la bondat i la perversió.

I encara hi ha gent que s'aprofita del nostre problema i s'enriqueix diàriament amb sa venda de droga, mentre que nosaltres ens destruïm i vivim una agonia constant.

‘En el mes d'octubre “vaig tocar fondo”.

Després de conversar amb unes persones que m'orientaren bastant i xerrar amb sa meva família, vaig decidir, sense cap classe de coacció, ingressar al Projecte Home.

Ara vaig realitzant el programa: vertaderament és dur, però em sent convençut i orgullós de fer-lo.

En tot aquest temps he après tant i tantes coses que abans no veia, que em fa tenir més ganes i més forces per seguir endavant. El programa no el faig tot sol, també implica mumare, familiars i amics que desinteressadament fan el seguiment per tal que pugui sortir amb ells; tots ells m'ajuden i donen suport, potser sense témer-se de la gran ajuda que m'ofereixen, i això no ho podré oblidar mai.

Quan vaig entrar al Centre, ho passava malament, no coneixia ningú, tot me pareixia estrany i una vertadera bogeria, però a poc a poc m'hi he anat adaptant. Aquí l'honestat i l'amor responsable són molt importants i t'adones que en sa vida diària no és corrent

d'utilitzar-los. M'espantava donar-me a conèixer als altres amb tots els meus defectes, però dia a dia vaig reconeixent els meus errors i els compartesc amb els companys. Recíprocament, ells els comparteixen amb mi. Aprens a acceptar-te tal com ets sense cap màscara ni imatge cap a les altres persones.

El programa consta d'acollida, comunitat i, a l'últim, reinserció. En aquests moments jo me troba a “acollida”, on hi ha tres etapes: orientació, intermedi i precomunitat. A cada etapa hi ha diversos grups que realitzam, quan ens correspon, sa neteja del Centre, preparar es menjador, fer el menjar i qualque altra feina. Hi ha grups d'autoajuda que és on coneixes els problemes dels altres i fas conèixer els teus, intentes ajudar i que t'ajudin. A més d'això hi ha classes de graduat, pregraduado, anglès, ioga, mecanografia, comptabilitat, costura, ceràmica, cuina, fusteria, maqueteria, teatre, redacció d'una revista i aeròbic.

Tot això és impartit per voluntaris. Jo estic en s'última etapa d'acollida. Ara ja puc anar sol des de ca meva al Centre. Arribar aquí m'ha costat molt, però m'ho he guanyat amb sa feina diària i amb s'ajuda de tot s'equip i amics del Centre i fora d'ell. Per això agraeisc a tothom la seva labor.

Sé que encara me queda molt per a fer, però ho vaig realitzant dia a dia, ja que aquí no val “el vaig a fer” o “l'he de fer”, sinó que “faig”; jo, de moment hi estic.

Tenc el convenciment que sortiré endavant i, en un futur, pretenc oferir s'ajuda que ara m'ofereixen, a altres persones que no veuen el seu problema i que pateixen s'agonia que jo tenia abans de donar el pas d'ingressar al Centre. □

BOTIGUETA

TABACS i PREMSA

Carrer Eusebi Pascual, 4
ESTELLENCS (Mallorca)
Telf: 971-618668

PREMSA FORANA

CRÒNIQUES DE BANYALBUFAR

L'aventura d'escriure sobre el teu poble

Jaume Albertí

Vull aprofitar l'oportunitat que m'ha oferit "A Vistes des Poble" de col·laborar amb un parell de línies que vos arribin periòdicament de Banyalbufar. Em fa moltes ganes encetar aquesta secció i, com a membre de la revista "Ma'jil" del meu

poble, vull que em permeteu cavilar un poc sobre aquest mitjà de comunicació.

Seria molt arrogant per la meua part opinar sobre Estellençs, crec més apropiat reflexionar sobre el que significa treure una revista a Banyalbufar. El lector estellenquí ja establirà els paral·lelismes o les diferències amb el seu poble Potser, pel poc espai de què dispòs (un problema endèmic a totes les publicacions), seré quasi telegràfic.

A mode dels deu manaments de la llei mosaica m'agradaria dir que:

- 1.- Publicar una revista a Banyalbufar és un acte de democràcia pública que, fins fa poc, era impensable
- 2.- Publicar una revista a Banyalbufar íntegrament en català, la nostra llengua, encara està mal vist.
- 3.- Hi ha un bon grup de gent major i joves intolerants (aquests són el que més me preocupen) que voldrien que no es publicàs res.
- 4.- Aquesta mateixa gent coincideix amb els qui mai no han fet res pel poble, si no és que han de treure qualque cosa a canvi.
- 5.- Són gent que els agrada criticar al cap de cantó o davant una barra de bar, però que mai no fan res per solucionar el problema que plantegen. Ni tan sols ho escriuen a la revista!
- 6.- A l'Ajuntament els incomoda una revista, car té una ideologia, és a dir, està formada per persones que pensen i això els molesta.
- 7.- Per alguns, una revista amb ideologia no és imparcial (és fàcil entendre-ho, perquè ell no n'ha tingut mai). No se'n temen que el pensament de la publicació es reflexa a l'editorial i que tot el demés és obert a tothom.
- 8.- Ningú mai agrairà l'esforç que fas per duu endavant una revista. Tot el contrari, t'enterren per una equivocació.

Per acabar, i després de pensar més d'un quart d'hora, dues coses bones:
9.- La revista serveix com a depuradora dels pocavengonyes del poble.
10.- També et possibilita conèixer qui són els teus amics i qui no. Les persones que valen la pena i els que no. Té preu això!

Tot plegat fa que molts pensem si els banyalbufarins realment ens mereixem una revista. Quan ho pens, jo també m'aixec i pos la tele. ■

Jaume Albertí és periodista i membre fundador de la revista *Ma'jil* de Banyalbufar.

Durant els primers anys setanta a Mallorca es va crear una polèmica, a través de cartes al director i articles d'opinió, sobre la catalanitat o no del mallorquí. Els secessionistes lingüístics amagaven les seves identitats sota el pseudònim de Pep Gonella, un personatge d'una cançó popular mallorquina. Sovint s'ha identificat els promotors d'aquesta operació amb alguns significats personatges d'ascendència aristocràtica, o pertanyents a les famílies de l'elit social mallorquina. A partir d'aquella polèmica el *gonellisme* va ser el nom amb el qual s'identifica els anticatalanistes, la característica fonamental de la majoria dels quals ha estat escriure en castellà.

Des de la mort de Franco fins a la posada en marxa de l'autonomia balear, el gonellisme va ser una de les essències d'AP (Alianza Popular), que políticament tenia dos cavalls de batalla: la representació de

cada illa al Parlament —número d'escons a triar— i la qüestió lingüística. L'arracament electoral d'AP de 1977 a 1979 va fer que els conservadors, amb una important aportació gonella, no tenguessin força a l'hora d'imposar les seves tesis secessionistes. L'Estatut d'Autonomia es va negociar entre UCD i PSOE i el seu article tercer identifica clarament la llengua que es parla a Balears i que és oficial juntament amb la castellana: el català.

El 1983, davant les primeres eleccions autonòmiques, importants sectors gonelles (banquers, periodistes...) continuen donant un clar suport a AP. Sorprenentment AP empara a diputats amb el PSOE i Unió Mallorquina obté prou força per desequilibrar l'em-

pat. UM i AP pacten, però UM no accepta les tesis gonelles i força que el pacte deixi fora la qüestió lingüística -i per tant accepta el que deia l'Estatut- i altres aspectes. En aquell moment en AP ja hi havia persones que començaven a tenir una considerable importància i que de cap manera acceptaven les tesis anticatalanistes. Una d'aquestes persones, provinent dels democratacristians del PDP (Partit Demòcrata Popular) era un jove polític anomenat Cristòfol Soler. Segons Jeroni Albertí, aleshores president d'UM, Soler va ser un dels tres homes d'AP que negociaren el pacte, a més d'Abel Matutes i el mateix Gabriel Cañellas. Se signà el pacte i començà a governar Cañellas, però el suport d'UM, a més de l'opinió d'un sector del partit, no va fer

possible que les tesis gonellistes triomfassin en el Govern. Algun membre prou significat d'aquest sector va ser apartat de l'entorn del govern, si bé no per raons de poli-

tica lingüística.

El govern de Cañellas, entre 1983 i 1994, es va caracteritzar des del punt de vista lingüístic per un hàbil *laissez passer*. *Hàbil* perquè a Mallorca mai no hi havia hagut cap consciència de polèmica envers el català. Fins i tot la de Pep Gonella no passa de ser una anècdota, una operació per vendre diaris de gent sense escrúpols. Durant onze anys però, aquests gonelles apartats del poder acumularen odis i ressentiments personals mentre Gabriel Cañellas s'anava identificant cada cop més amb una política "mallorquina" que acontentava l'anticatalanisme sociològic existent. ■

Miquel Payeras és periodista i historiador.

* Article publicat a "El Temps"

Gonellisme, la versió mallorquina de l'anticatalanisme

(I)

Miquel Payeras

RECORDA: TOTES LES EMERGÈNCIES EN UN MATEIX TELÈFON.

ACCIDENT DE TRÀNSIT, ACCIDENT DE TRÀNSIT,
 INCENDI FORESTAL, INCENDI FORESTAL, ATAC DE
 COR, INGRÉS URGENT A L'HOSPITAL, ROBA, INGRÉS URGENT A
 ATRACAMENT, VIOLACIÓ DOMÈSTIC, SUÏCIDI,
 ACCIDENT DOMÈSTIC, SUÏCIDI,
 INCENDI, NAUFRAGI, PART
 PREMATUR, ESFONDRAMENT,
 ESCÀNDOL PÚBLIC, VIOLACIÓ
 DE DOMICILI, ASSASSINAT,
 TORRENTADA, INFLAMMACIÓ,
 EXPLOSIÓ DE GAS, ACCIDENT DE
 LABORAL, TEMPESTAT, LABORDA,
 LLAMPS, ROBATORI, RESCAT MARI,
 MUNTANYENC, ACCIDENT ESPORTIU,
 MORTIU, RESCAT MARÍTIM, ACCIDENT AERÍ, AGRESSIÓ,
 FURT, AMBUSTAMENT, BREGADA, PRESSIÓ,
 APAREGUT, GADAGERS.

112
UUDOS
TELÈFON D'EMERGÈNCIA

112
UUDOS
TELÈFON D'EMERGÈNCIA

LES 24 HORES DEL DIA
GRATUÏT I MULTILINGÜE

GOVERN BALEAR
Conselleria de la Funció Pública i Interior

S'OLIVAR

Juan Carrero

L'extermini del poble hutu

Com cada vegada més els que sabem que les opinions i informacions publicades sobre el conflicte en la Regió dels Grans Llacs Africans constitueix, sens dubte, la més gran mentida mediàtica internacional d'aquests moments.

El poderós extremisme tutsi i els seus poderosos aliats internacionals han treballat molt i des de fa molt de temps en la gran causa d'intoxicació mediàtica.

Des de fa temps els sanguinaris dictadors tutsis estan exterminant sistemàticament a cents de milers de civils hutus indefensos. Les evidències estan davant de qualsevol que faci un petit esforç per accedir a una informació no distorsionada per aquells interessos que la Comissària Europea Emma Bonino va qualificar en el seu moment com a "inconfessables".

També en el dia a dia actual dels mitjans de comunicació, aquests mateixos obscurs i inhumans interessos presenten a l'ètnia Tutsi com a la víctima dels continus atacs dels rebels-genocides Hutus, mentre que les matances d'aquests darrers són silenciades sistemàticament.

És cert que en els terribles dies de l'any 94 alguns milers d'extremistes Hutus van cometre grans matances, però és una enorme i perversa manipulació el criminalitzar a molts milions d'éssers humans que, no només a Rwanda, formen el poble Hutu, fent-los a tots culpables dels crims que va cometre una minoria numèricament insignificant. □

FOGONS

Cati Jover i Avellà

Pàgara amb trempó

Amb sa calor d'aquests mesos d'estiu un ja no sap què fer per menjar, perquè coses calentes no entren massa bé i de ses fredes ja mos estem cansant de tanta ensalada i trempons tot sols.

Però uns plats que sempre es mengen bé en aquestes dates caloreses són els plats de peix. Per això avui farem una pàgara amb trempó.

La pàgara amb trempó és "divina" i molt ràpida de fer; ara vos diré també lo fàcil que és de preparar.

Prepareu un sol de trempó per a quatre persones més o menys. Agafau una pàgara de devers 1 quilo i mig.

Netejau sa pàgara de ses escates i ses butzes i li feis dos talls en els llocs per cada banda, la salpebrau i a dins els talls li posau dos trossos de llimona gruixuts.

Posau el peix dins la safata per anar al forn, col·locau el trempó pel damunt i trempau aquests amb sal, pebre bo i oli d'oliva.

Tapau la safata amb paper d'alumini i la posau al forn uns 40 minuts; llavors la destapau perquè el plat agafi un poc de color daurat pel damunt.

Aquesta pàgara amb trempó la podeu acompanyar d'unes patates al vapor. Ja veureu quin plat més bo i més fàcil de fer!

Pensau que aquest plat es pot fer amb qualsevol peix que vagi bé per anar al forn, com ara, dorada, déntol, llop, anfós, etc...

Bon profit! □

BOTÀNIC

Carles Díaz

L'ocell de tempesta

Avui no xerrarem de plantes... avui vos presentarem un ocell estellenquí.

El darrer dia de temporal vàrem davallar cap els "Bufadors", obligada visita per als que mos agrada admirar la mar. Sense esperar-ho i per sorpresa vàrem veure un ocell que volava ràpidament fregant les ones. Era "l'ocell de tempesta".

Feia dos anys que no vàiem aquest "estellenquí", potser l'ésser més solitari dels que per aquí viuen. Aquesta au pertany a la família de les "baldrigues", parent llunyà dels albatros, i com aquests, passa setmanes a alta mar, tot pescant, i només retorna ja de nit al darrer refugi que li queda per nidificar en tota la Mediterrània.

Entre la Dragonera i Estellencs tot just sobrevien unes cinquanta parelles de "l'ocell de tempesta", nom que deriva de la seva facilitat per volar entre les ones quan hi ha temporal, del seu plaer per copejar-les mentre pesca, quasi sempre de nit, donat lo qual és poc habitual veure'l durant el dia, excepte quan el temporal l'empeny cap a terra.

En el mes de juliol, que és quan cria el seu únic pollet, se'l pot identificar prop dels "Bufadors", en nius amagats i solitaris. El coneixeu, si teniu la sort de poder veure'l, pel seu color marró, les taques blanques del pit, el seu tamany més petit que una gavina i sobretot perquè posseeix tota la gràcia i l'estil d'un falcó en el vol. Fins a una altra, solitari estellenquí! □

“A VISTES DES POBLE”

VOS DESITJA MOLTS D'ANYS,
SALUT I BONES FESTES DE
SANT JOAN BAPTISTA 1998

TIRA A TIRA

Andreu Bonet

Ens hem conegut més pobres

Gent rica i gent pobre; nous amics i els amics de sempre. Acceptar els orígens o rebutjar-los; tenir cura de les arrels o canviar-les.

Què en diu la teoria? Què en diu la filosofia?

Seria molt pobre pensar que, quan un té la intenció de parlar sobre la gent rica, un altre pensés únicament amb la gent que pel motiu que sigui i, evidentment, sense menysprear-la:

— no ha passat mai penúria econòmica; ha fet molts de duros; la sort ha estat sempre al seu costat; els negocis li han anat bé; etc...

Seria molt encertat pensar que, quan un té la intenció de parlar sobre la gent pobre, un altre pensés amb la gent que pel motiu que sigui i, evidentment, menyspreant-la:

— no té amics o els canvia per conveniència; canvia de jaqueta segons d'on ve el vent; és capaç de vendre l'ànima al diable; i sobretot, la qual cosa ja és molt trista, no es fia ni d'un mateix.

Supòs que això que he esmentat no sorprèn ningú: és, purament i senzillament, sentit comú.

Per això, avui en dia, parlar d'euros, pessetes i marcs, llevat de les necessitats vitals i de les necessitats del dia a dia, és més bé tasca d'espectadors, de banquers i d'un grup selectiu de persones.

Per això, avui en dia, viure per descansar damunt el patrimoni, sia poc sia molt, surti d'on surti, és mostra de feblesa, és mostra de pobresa, és mostra de ser poca cosa i és mostra de por.

Per això, avui en dia, quan coneixem algú que dona el que té sense demanar res a canvi, que no et mira per damunt de l'espatlla i que no juga amb la fam, la primera idea que ens ve al cap és demanar-nos "si deu estar bé", i la segona, és manifestar-nos, molt interiorment, "tant de bo jo fos un d'aquests".

Amics, si ens miram bé, és un fet que "tots ens hem conegut més pobres", deixem de costat la superfluïtat i pensem en la vida. □

EN JOC

Mariano de Cas Ferrer

Els jugadors de pinacle

Hola amics! Avui vos parlaré d'alguns jugadors de pinacle que hi ha al poble (no de tots perquè d'un sol cop no hi caben, però ja els tocarà). Procuraré ser el més objectiu possible... encara que algú em deixi de xerrar:

N'Ortiz: és el tipus de jugador poc llepat (veure el vocabulari tècnic de la revista anterior); no és dolent, però sempre va a la seva. Si la seva parella no l'ajuda, sempre que no guanyi, s'empenya, la renya i diu que juga contra tres.

En Manolo: és un bon jugador, intel·ligent i molt intuïtiu, però no té sort amb els *liborios*; si fas parella amb ell i no guanyes, pots dir que no heu tengut joc per lluitar.

N'Andreu: fa menys de dos anys que va començar a jugar, ha prosperat molt i n'ha après bastant, normalment la sort l'acompanya, sol tenir molts de *liborios*. Sempre troba una explicació tècnica per a qualsevol jugada, això sí, quan ja ha passat.

En Toni JB: és un bon allot, molt llepat però no arriba a *professional*. Quan li veus la cara ja saps si guanya o perd. Na Marga del Toro, i no és per dir-ho, juga molt millor que ell.

En Miquel: és un bon jugador, sempre vol tenir raó, per la qual cosa l'has d'estimar molt per voler tenir-lo de parella. En va aprendre molt mirant-me com jugava (ell sap que li he fet guanyar molt de *verinats*). En aquests moments està desentrenat, ara juga a truc i a dards.

En Teo: és un jugador d'una certa categoria i gran experiència. Fa 22 anys que el conec i sempre l'he considerat un *professional*... quasi tan bo com jo.

En Bernat (q.e.p.d.): bona persona, però és molt *fluixet* (no vull dir era); és el tipic jugador *llepat*, sempre carregat de *xurritos*; molt lent quan pensa la jugada, més que na Susanna i na Lluïsa, que ja és molt; quan el renyen s'enfada molt; si tot això que dic no és veritat, que baixi i ho desmenteixi... tant de bo jo fos el mentider més gran del món.

En Mariano: només dues paraules: IM-PRESSIONANT.

A la pròxima revista parlaré dels que falten i de les jugadores. Serà increïble. □

L'ELIPSI

Carme Dueñas i Tur

Malalts de tele

Arribar a la conclusió que el cos humà és un misteri insondable no és dir res de nou; i afirmar que el cervell molt sovint li juga males passades és una experiència que, qui més qui manco, ha pogut apreciar en carn pròpia. Un simple estat nerviós ens pot provocar un mal de cap insuportable, una contractura als músculs de l'esquena o una úlcera a l'estómac. Però, hi ha altres reaccions molt més curioses, com seria el cas de l'anomenat *mal de Stendhal*: davant d'una realitat sublim, de la bellesa superba, determinades persones de gran sensibilitat emmalalteixen físicament per no poder suportar un tan alt grau de perfecció.

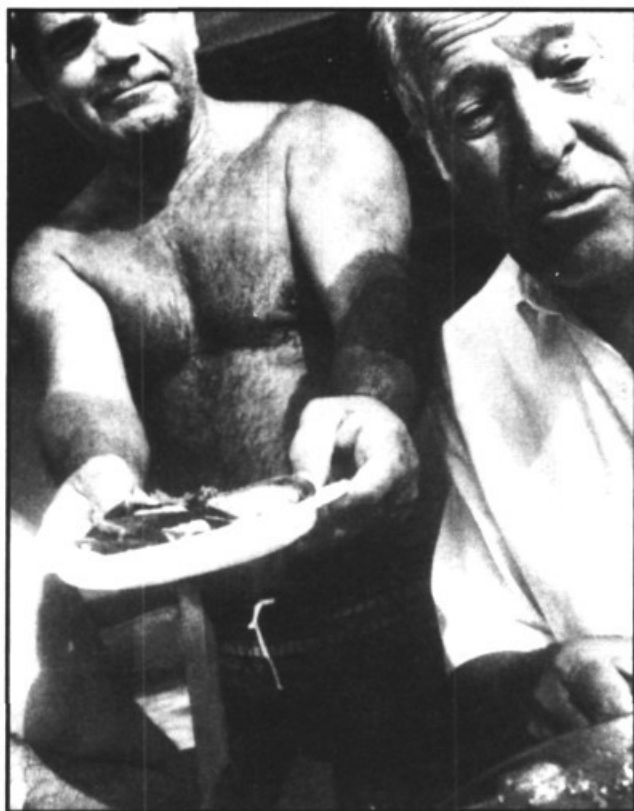
Acceptareu que pensi que els humans som ben estranys. I ho dic perquè mai he sentit parlar als científics estudiosos de la ment d'una malaltia contrària; l'impacte de la vulgaritat, del mal gust sistemàtic, de la lletgesa gairebé absoluta, ha d'afectar necessàriament el nostre pobre seny.

Sense anar més enfora jo mateixa, que encara no he trabucat del tot, vos diria que darrerament estic començant a patir una sèrie de símptomes que es repeteixen sempre a la mateixa hora i en similars circumstàncies: he enllestit les feines, el meu fill ja dorm, m'assec en el sofà i pos en marxa el televisor; de cop, sense cap motiu aparent, el cap em comença a rodar, tenc calfreds i taquicàrdia, sensació de nàusees i vertigen... desconnect l'aparell i me'n vaig al llit a llegir un llibre i tot d'una m'espassa.

Les primeres vegades vaig pensar que es podia tractar d'una indigestió o una baixada de tensió. Ja se sap que l'estiu... Però finalment se m'ha encès el llum; és exactament això, l'estiu, ha arribat l'estiu, o més ben dit la programació televisiva d'estiu.

Fa un parell de dies que, quan s'acosta l'hora fatídica, posam un disc i treim les cadires al balcó o anam al video club i triam una bona pel·lícula, d'aquelles de tota la vida. He conegut una gran millorança. □

GALERIA DE MIRATGES

RELAT D'ESTIU

El pes de l'ànima

GARAVAT

Per tercer dia consecutiu va desdejunar una infusió de romaní, camamí-la i fonoll, tres nous i tres avellanes. Al migdia, una sopa d'ortigues i una ensalada de naps i cogombres. Al vespre, un grapat de móres silvestres i una galeta de civada. Al llarg del quart dia va anar ingerint tota classe d'infusions diürètiques, astringents, tonificants i antiespasmòdiques de flor de taronger, melissa, anís, sàlvia, til·la, malva i menta fins adquirir un to de pell blavós, quasi transparent. Al matí del cinquè dia decidí canviar-se el nom i fer-se anomenar Bhagwan Radhakrishin; i al sisè, en un estat que ja li permetia tutejar Krishna i Visnú com si fossin col·legues de tota la vida, es cregué alliberat de l'esclavitud d'haver de prendre regularment aliments sòlids: només líquids i una exposició d'exercicis respiratoris extrets d'un manual de ioga. Una setmana després, en un estat de summa debilitat, que ell atribuï que ja es trobava a les portes de la santedat, a punt de submergir-se en l'immens llac de la tranquil·litat eterna i del silenci còsmic, la seva voluntat caigué vençuda a traïció per una explosió dels sentits que no pogué dominar.

Aquesta és la història d'un neòfit asceta d'asfalt que, encaparroat a trobar la felicitat pel camí de la negació i de la simplicitat, descobrí, sense voler, de quina

pasta era feta la seva ànima i com aquesta havia anat a parar just a l'epicentre del seu estómac relliscant des de l'hipotàlem, canonada avall.

Decidit a canviar el seu destí simplificant-se la vida, en una carrera contra els seus propis hàbits consumistes, enfolit per una febre que cada dia l'obligava a renunciar a alguna cosa més, s'instal·là en ple estiu dalt d'"Es Terrers", sota la perpendicular de la constel·lació d'Orió, en un punt de l'Univers a mig camí de la costa entre Andratx i Banyalbufar. Prèviament, amb la intenció d'aconseguir el mateix nivell de saviesa dels grans ioguis, es va rapar el cap i es mudà amb una túnica color safra deixant els seus atributs masculins a lloure i penjant sense cap subjecció. D'aquesta guisa plantà el seu campament en aquest secall, dins un silenci de xigales, al pare d'una paret seca i a l'ombra d'una immensa figuera de moro. A manca d'altre desert bíblic on trobar-hi la salvació, aquest escenari decorat amb donar-des, li paregué prou àrid per emprendre el seu particular camí de perfecció.

La cosa en principi semblava senzilla, sols requeria una decidida voluntat conduïda per un guia espiritual, a ser possible oriental; però, el pas definitiu — i el més difícil — consistia a deixar-se l'ànima buida, en un grau d'ingravidesa total, purificada de les toxines i dels residus sòlids acumulats durant trenta i tants anys de vida urbana, consumista, atrafegada i en perpètua distracció i allunyament del Jo i del Super-Jo. I a punt estigué d'aconseguir-ho, després de quinze dies de sofriment, si no hagués estat per la decidida intervenció d'un zelador del servei d'urgències de Son Dureta que li caçà l'ànima al vol quan aquesta ja sobrevolava els llums del sostre del quiròfan en direcció al finestró de ventilació, camí de la sala de màquines i de l'altre món.

Durant aquells dies de meditació, aquest aprenent de dalai lama es dedicà a pronunciar paraules críptiques amb entonació de profeta contra qualsevol que passés pel camí amb direcció a la cala.

—*La immobilitat és la saviesa de Déu, germà.*

—*Si no vas viu, la immobilitat et provocarà una insolació de campionat, gilipolles!*

Fou a primeres hores d'un horabaixa d'agost molt feixuc quan aquest anacoreta reconegué la veritat quan li passà pel davall del nas i l'ensumà. Sorgia d'allà baix, ran del mar, de sota el canyís del xiringuito d'en Salvatore Nicosia. Allà, un grup de pescadors nadius preparava un arròs amb el ranxo acabat de pescar i fou aquesta visió i l'aroma del sofregit que li provocà un esclafit de molts megatons a la glàndula pineal, que en aquelles hores i per aquells dies ja només era una pansa torrefacta difícilment recuperable.

—*Vendria l'ànima a Satanàs a canvi d'una ració d'aquest arròs... Perdonin el meu atreviment senyors, però... què el me deixarien tastar?*

Era tan feliç que a la segona cullerada començà a ennuvol·lar-se-li la vista, poc abans que un espasme de plaer li esclatàs al paladar, li desencaixàs la boca i li desorbitàs els ulls caient fulminat a l'acte.

Sense poder-se aturar de plorar, aquest guru de pacotilla fou traslladat al servei d'urgències de Son Dureta i d'allà ingressat en un pavelló del l'hospital psiquiàtric, camí de Jesús, sense número. Des de llavors, mai més l'hem tornat a veure. Diuen que ha engreixat. □

Tots els que estiguin interessats a col·laborar en aquesta revista, en qualsevol de les seves seccions o crear-ne de noves, així mateix com els que vulguin exposar la seva opinió en una columna, es poden adreçar directament al Consell de Redacció fent una proposta d'espai i continguts.

Revista impresa en paper 100% reciclat